

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**GLAMSBJERG FRI- OG EFTERSKOLE
ÅRSSKRIFT 1970**

STATENS PÆDAGOGISK STUDIESAMLING

GLAMSBJERG FRI- OG EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

Dag og dåd er kæmperim

1970

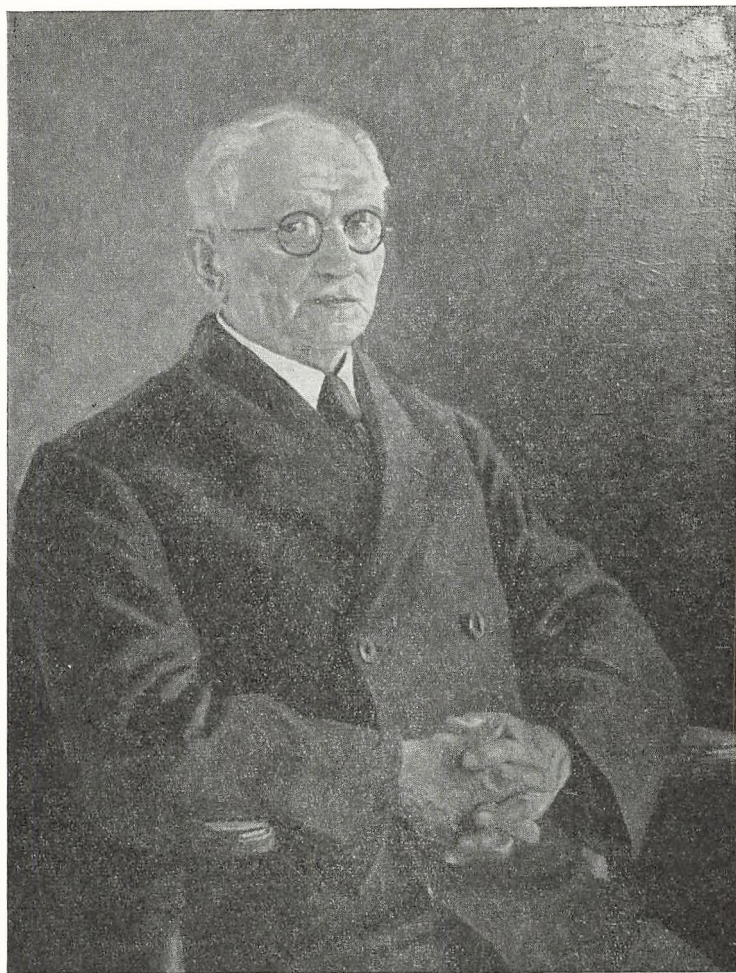
Forord

Som det måske vides, er fru Anna Skriver død i august måned, og vi finder, at det er anledning til, at vi i årsskriftet mindes Anna og P. J. Skriver.

Vi har gjort det ved at samle beretninger fra forskellige mennesker, der på én eller anden måde har haft tilknytning til skolen i denne periode. Det vort håb, at disse glimt må kunne give et indtryk af den tone og ånd, der var på stedet, og det arbejde, der udførtes.

Vi vil gerne her takke alle, der beredvilligt har ydet deres bidrag til at sammensætte denne mosaik af en svunden tid, hvor Anna og P. J. Skriver var nøglepersonerne på Glamsbjerg Fri- og Efterskole. På trods af de mange år, der er forløbet siden, føles det, som om deres gerning også har bud at bringe til nutidens mennesker.

Med dette mindeskrift ønsker vi at udtrykke den taknemmelighed, vi føler over for det arbejde og den kærlighed, disse to mennesker har givet skolen.

Hvorfor jeg blev friskolelærer

af P. J. Skriver

i festskrift i anledning af 25 års jubilæum
for Glamsbjerg Friskole, 1923

Mange mennesker har vel en eller anden begivenhed i deres liv, om hvilken de kan sige, at den ikke alene har været dem til åndelig berigelse, for den slags kan vi have så mange af, men at den er bleven retningsgivende for dem. En sådan oplevelse har jeg fra min tidligste ungdom; og når jeg her i dette festskrift har lyst til at fortælle om, hvorfor jeg blev friskolelærer, så må jeg begynde med denne åndelige oplevelse.

Mit barndomshjem er i Randers-egnen, og jeg husker, at jeg enkelte gange i min barndom hørte den daværende valgmenighedspræst i Mellerup, Jakob Knudsen, prædike i mit fødesogns kirke, uden at det dog vist har gjort noget særligt indtryk på mig, hvad man vel egentlig heller ikke kunne vente, da jeg kun var et barn. I vinteren 1892—93 var jeg som 17-årig ung mand på Dalbynder Fortsættelsesskole, hvad jeg vist havde godt af; men den påfølgende sommer var det så oplevelsen kom.

I Mellerup, en fem kilometer fra mit hjem, men på den modsatte side af Randers fjord, var der vokset en efter tidens forhold meget stor højskole op under Jens Beks ledelse. Han var dens grundlægger og den bærende kraft. Fra Mellerup udgik en meget stærk åndelig bevægelse med højskolen og valgmenigheden som midtpunkt. Så døde Jens Bek i sommeren 1893. På kirkegården ved valgmenighedskirken, der for øvrigt var rejst på Jens Beks initiativ, blev der senere rejst et mindesmærke for ham. Talerne ved denne mindefest var nuværende frimenighedspræst i Holstebro, Morten Larsen, og den nu

afdøde forfatter, Jakob Knudsen, der da var valgmenighedspræst i Mellerup og Jens Baks meget nære og gode ven. Det var ved denne lejlighed, jeg fik min oplevelse, og det var Jakob Knudsens tale, der greb mig, – vel sammen med hele stemningen ved mødet: de dybt grebne mennesker, følelsen af, at det var en af hjørnesteinene for det åndelige liv der på egnen og i viden kredse forøvrigt, der var gået bort. Men dog vist særlig Jakob Knudsens gribende tale om vennen, folkehøvdingen, der førte åndsbarren tale, den barnligt troende kristne; for sådan var Jens Bek.

Dette møde fik den betydning for mig, at det blev bestemmende for mig med hensyn til, hvordan og i hvilke kredse, jeg i det væsentligste kom til at leve mit ungdomsliv, nemlig i grundtvigske kredse, dels her på Fyn og dels i Koldingegnen, i Aagaard Valgmenighed.

Jeg har fejlet mange gange i min ungdom så vel som siden, og dette beder jeg Gud forlade mig, men jeg takker ham for, at jeg både i mit hjem, hvor der rådede en from gammeldags kristendom, og senere som ung fik øjet opladt for de virkelige værdier her i livet, de værdier, som intet kan fortære. Jeg var landmand til mit 24. år, men jeg var egentlig aldrig særlig glad derved; men jeg fik mit åndelige liv vakt og næret både kristeligt og folkeligt i de kredse, hvori jeg levede.

Da jeg så 24 år gammel tog beslutningen om, at jeg ville være lærer, var det naturligt, at jeg på Aagaard Højskole og Friskole forberedte mig til optagelse på seminariet. Brückers tale til os på højskolen, særlig for mit vedkommende hans litteratur, vakte så hos mig yderligere lysten til at arbejde med ungdommen på en højskole.

Det var da også naturligt, at jeg rejste på Silkeborg Seminarium, der sikkert var det, der af alle seminarier stod den grundtvigske retning nærmest. Nu kom jeg der, og der var megen slid, og det var ikke altid så let i alle fag i hvert fald at holde lysten vedlige; men der var også festlige stunder i gode kammeraters selskab og først og fremmest i timerne. Jeg har før nævnt, hvad og hvem jeg skylder, at min åndelige

interesse blev vakt i min tidligste ungdom; men i denne senere alder er der særlig tre mænd, der fik meget at betyde for min åndelige udvikling. Disse tre er først seminarieforstander Vinther, der mere end nogen anden har vakt min kærlighed til historien; dernæst pastor Hemming Carstensen, nu i Vartov, men dengang præst i Linå ved Silkeborg og religionslærer ved seminariet; hans stærkt personligt prægede kristendomsforkyndelse kom til at betyde mere for mig kristeligt, end hvad jeg tidligere havde oplevet; og endelig seminarielærer M. Mortensen, død som skoleinspektør i Odense, der dels gennem sin undervisning i børneskolen, dels gennem pædagogiktimerne vakte min lyst til også at blive børnelærer.

Jeg blev imidlertid efter endt eksamen lærer i den offentlige børneskole et års tid, først i Ormslev ved Århus og senere i Lysgård ved Viborg, og jeg havde det egentlig helt godt begge steder og høstede adskillig erfaring. Men jeg længtes efter at komme til at virke i den frie skole, hvor jeg kunne undervise mere frit; jeg ønskede endvidere at stå i et frit og inderligere forhold til forældrene, og jeg længtes efter en kreds af åndeligt ligesindede. Derfor søgte jeg ind i den, ja, ikke i højskolen, men i friskolen. Dog må jeg tilføje, at når jeg søgte her i Glamsbjerg, var det måske dog, fordi der skulle oprettes efterskole her, så blev der også ungdom at arbejde med; og når jeg overhovedet turde søge pladsen her, grøn som jeg var, så var det efter meget indtrængende opfordring af en gammel lærer i Ormslev, hvor jeg virkede det første halve år af min lærertid.

Nu har jeg været her i snart 19 år; og når min kærlighed til friskolen er blevet større og større, så skylder jeg i denne sammenhæng at tilføje, at dette sikkert også noget har sin grund i, at jeg kom til forstående mennesker, som jo må have passet til mig og jeg til dem.

Jeg føler mig nu som den frie skoles tjener, og jeg står her, fordi jeg ikke kan stå andre steder. Jeg er endnu i min bedste alder, og jeg har endnu arbejdslysten og arbejdsglæden, som

den må have, der skal udrette noget godt, og jeg vil ønske, at Gud må give mig mange arbejdsdage endnu i friskolens tjeneste.

P. J. Skriver

Til friskolekredsen

af *Anna Skriver*

*i festskrift i anledning af 25 års jubilæum
for Glamsbjerg Friskole, 1923*

Man kan ikke holde jubilæum uden at se tilbage på den tid, der er gået. Og når jeg nu tænker tilbage til den tid, da jeg som ung husmoder kom til Glamsbjerg Friskole, føler jeg mig beklemt. Jeg synes nu, at jeg alt for lidt forstod min opgave som lærerkone. Jeg kom til en kreds af mennesker, der måtte forlange forståelse, både af deres skoletanker og deres trang til at stå sammen om disse, og derfor i nogen måde være villige til at gøre skolen til et samlingssted for dem.

Men efterhånden som tiden gik, fulgte forståelsen, og det, jeg i begyndelsen stod famlende og usikker overfor, levede jeg mig ind i, og nu efter 19 års forløb føler jeg kun tryghed og fred, både overfor arbejdet og overfor kredsen, og jeg tænker mig, at grunden er den, at vi har fundet hinanden i gensidig forståelse. Jeg føler da også, at vi har oplevet meget med hinanden, som vi har grund til at sige Gud tak for, og her tænker jeg på det fælleskab, vi kom ind i med hinanden af åndelig art. Først fælleskabet om vore børns opdragelse; og her står de stunder for mig som rige og festlige, når vi mødtes om dem, enten det var ved juletræet, med sin rige stemning, eller det var, når vi så dem til gymnastik, eller når vi hørte dem til »eksamen«. Altsammen var det noget, der førte os sammen som forældre om det bedste, vi ejer. Dernæst når vi samledes med ungdommen, den, som skolen aldrig har kunnet slippe, men gerne har villet følge ud over børneårene og skoledagene igennem ungdomstiden med alle dens vanskeligheder. Ja, da følte vi også, at her havde vi noget at stå sammen om, der

måtte og skulle blive til gavn og glæde både for dem og os, og vi er mange, der har glædet os over at være sammen med ungdommen, både ved torsdagsmøderne, ved gymnastikken og når den samledes til fest.

Men sidst og ikke mindst glædede vi os, når vi oplevede det kristne fællesskab med hinanden, enten det var ved møder eller gudstjenester, ja ved alt, hvad vi på sådan en tid kunne opleve af kristelige og folkelige værdier.

Og skulle jeg ønske noget for fremtiden, da bliver det dette, at vi stadig i rigere mål må opleve dette fællesskab, indtil vi engang skal opleve det i al sin herlighed hjemme hos Gud.

Ja, så siger jeg friskolekredsen tak for alt, hvad den har været for mig, for dens kærlighed og Overbærenhed og for den styrke, det gav mig, at dele det bedste med den.

Anna Skriver.

Familiens forhold til skolen

Da mor døde den 4. august brast det sidste familiebånd mellem Skriversfamilien og Glamsbjerg Friskole.

I 66 år var byen, men først og fremmest skolen og senere huset på Skolevej, samlingssted og midtpunkt for vi tre børn: Vagn, Esther og Anker, børnebørnene og mange andre i den store familie. — Nu er det forbi. — Bygningerne ligger der, og skolelivet går sin gang; men det, der for os børn gav indhold: mors og fars tilstedeværelse, er nu kun et minde.

Det er mig en glæde at få lov til i få ord at tegne et billede af Glamsbjerg Friskole som *hjem* og samtidig bringe en tak til byen, egnen og alle tidligere elever og lærere ved friskolen. Det er ikke nogen let opgave at skabe et godt hjem, og jeg tror, jeg tør sige, at det i mange henseender er særlig vanskeligt i et skole- og kostskolemiljø. — Man siger jo gerne, at lærerbørn og præstebørn er de værste. — Det må andre bedømme. — Men jeg har altid tænkt tilbage på min barndom på friskolen med stor glæde. Jeg synes, jeg var en glad dreng, fordi skolen og hjemmet hos far og mor var et godt sted at være. — Mange gange senere i livet helt op til i dag, har jeg tænkt: Hvor ville jeg gerne være glad som dengang i Glamsbjerg. — Der skete noget hele tiden: i skolen, leg i byen, på gårdene, i skoven. Samvær med eleverne om aftenen, møder, gymnastik og sangen. — Nok at opleve. Noget at tage med videre frem; men det tænkte vi jo ikke på — selvfølgelig. — Hvad bedre kan man give et barn end gode oplevelser med far og mor. — Far og mor. — Ja, begge jyder, men meget forskellige. — Far var meget bestemt både i skolen og over for os børn, mor — den formidlende, og så måske alligevel den, der stod mest fast, når tingene skred, og modgangen kom. — Jeg agter dem og ærer dem i dyb taknemlighed. — Det var

ikke psykologiske studier, der angav opdragergerningen for dem, men visheden om, at intet er mere virkeligt end det usynlige: troens og kærlighedens verden.

Det er min opfattelse af tingene. — Jeg skriver kun på egne vegne. — — Forholdet til byen. — — — Ja, et hjem på en skole af den karakter som Glamsbjerg Friskole, bliver let en enklave. — Det kan sikkert nok for andre se ud, som om man holder sig for sig selv og tilstræber det. — Det er forkert. — Grunden er den, at der på skolen foregik så meget, at der var nok at være med til fra morgen til aften. — Vi kom ikke med i byen, når far og mor var inviteret ud. Kun hos fars og mors bedste venner. — Men går jeg i dag gennem byen, dukker alle navnene op. Jeg ser dem for mig, disse købmænd, håndværkere, gartnere, læger, gamle Ole post eller Haubjerg, der boede nede i grusgraven og blev rasende, når vi rømmede os for at drille ham ... — Ja, lad det fare. — Men disse mange mennesker fra barndommens gade hører med i billedet.

Familiens forhold til skolen var ikke blot et forhold til elever og byen, men i høj grad et forhold til lærerne. — Lad andre bedømme, hvad det var værd. Men vi børn følte det som en naturlig ting, at lærerne var en del af familien. — Vi boede under samme tag, spiste sammen, de kom i vore stuer hver dag, gik ture og deltog i skolens arbejde. Jeg vil tro, det var et godt sted at blive sat i gang som ung lærer.

Lad det skrevne stå med mindets glans; men på Skriver-slægtens vegne siger jeg tak til alle, der gennem årene levede sammen med far og mor og derved også var med til at give os et hjem i Glamsbjerg Friskole, et hjem, vi aldrig vil glemme.

Det er umuligt at slutte uden at sige Glamsbjerg Friskole tak for al godhed mod mor i de mange år, hun var alene. — I gav mor mulighed for en alderdom så god, som nogen kan ønske sig.

På familiens vegne

Anker Skriver

Stige Friskole, oktober 1970.

Anna Skriver

Alle her i Glamsbjerg kendte Anna Skriver, de fleste kendte hende dog kun som den lille, venlige ældre dame, som med rappe, lette skridt bevægede sig på gaden for at forrette sine indkøb; men vi er mange, som, hvor vi ved graven sagde det sidste farvel til Anna Skriver, mindedes hende som et midtpunkt i en tidsepoke i Glamsbjerg Friskoles tid.

Det var en tid, da det næsten kun var i byerne at mennesket følte sig ensom. I dag har denne ensomhedsfølelse grebet om sig og rammer flere og flere i vort samfund trods alle store fremskridt — radio, fjernsyn, automobil, sommerhus og charterrejser. Man spørger sig selv, hvad er der galt, når vi ikke har det godt trods alt det »legetøj«. Vore børn får alt muligt mekanisk legetøj, men selv det mest mekaniske og fineste mister sin interesse, vore unge bliver tilbudt alt, sikkert alt for meget. Hvad savner de mest, vi ser de søger sammen i hippie-samfund ofte med brug af narkotika; man spørger sig selv: hvoraf kommer det? er det ikke et udslag af ensomhedsfølelse og manglende kontakt med sine medmennesker?

Jeg mindes med glæde min skoletid og især årene, der fulgte lige efter, hvor unge og gamle mødtes til Skriveres torsdagsmøder på friskolen. Her var skolemoderen Anna Skriver det hyggelige, glade og samlende midtpunkt. Efter et par hyggelige timer begyndende med sang og et hyggeligt og oplysende foredrag af Skriver samt højtlesning af en bog, som berørte tidens og livsvejens spørgsmål, så fulgte der ofte kaffebord, og herefter bevilgede Skriver et kvarters sanglege på allermindst en halv time. Når disse aftner og timerne, når fremmede foredragsholdere fyldte skolens sal, så har det ikke alene sin rod i tiden, men også i den lyse, milde skolemoder

Anna Skriver, som havde sine øjne og sin interesse hos alle, som var kommet til stede.

Jeg ved nok, at mange vil sige: ja han siger, dengang da jeg var pige, da var der piger til — men det er nu ikke hele sagen. Vi høstede frugterne af højskolens gerning, og vi vil håbe, at trods den røre der er om højskolen i dag, at den finder sit ståsted, for dens gerning og betydning i vort samfund er aldeles ikke mindre, end da den var ung og havde friske kræfter.

Jeg mindes en udtalelse af den russiske digter Solsjenitsyn, som nylig fik nobelprisen. Han sagde om en russisk kvinde, han kendte i en lille landsby, at den indsats, som hun havde gjort i sit hjem og i sin landsby var af meget større betydning for menneskets fremtid og livsvilkår her på jorden, end som nogen mands indsats, ligemeget hvor stor en statsmand og general han var; menneskets liv og trivsel her på jorden ville simpelthen ikke kunne fortsætte, uden sådanne kvinders indsats. Det er ikke alene i Rusland, hun findes, jeg har mødt hende i USA, Italien, Israel og Holland og herhjemme — en sådan kvinde var Anna Skriver. Ære være hendes minde.

Poul Mose

Tilbageblik

*Spredte glimt fra dagliglivet på Glamsbjerg Friskole
i mellemkrigsårene*

De ydre rammer var beskedne, men livet »inden for murene« var rigt. Skolen var i stadig vækst. Børneskolen udvidedes fra at være 5-klasset til at blive en 7-klasset skole. Elevantallet i den 5-måneders efterskole steg år efter år, ligesom det 2¼-årige eksamenskursus nu indtog en så fast position, at man ikke længere behøvede at spejle efter tilstrækkeligt antal elever for at klare økonomien.

I disse år — ja, i alt i 40 år — stod Anna og P. J. Skriver som ledere af skolen. De to mennesker havde en sjælden evne til at gøre hverdagene festlige for såvel elever som medarbejdere. Vel var der meget, der skulle gøres, men indstillingen over for det daglige arbejde kom en ung køkkenassistent uvilkårligt til at give udtryk for, da hun en dag udbrød: »Det er da mærkeligt, for dér, hvor jeg kommer fra, havde vi ikke nær så meget at bestille, som vi har her, men alligevel føles arbejdet her langt lettere at overkomme.« Hvorfor? Jo, dels var arbejdet godt tilrettelagt, og dels virkede husmoderen både inspirerende og opmuntrende, når hun på sin daglige runde i køkkenafdelingen diskuterede arbejdet med sine hjælpere og ofte selv tog et tag med, når der var anledning til det. Kort sagt: arbejdsklimaet var i orden. Det samme var tilfældet i klasseværelserne. Timefordelingen blev foretaget bl. a. med henblik på så vidt muligt at give hver enkelt lærer lejlighed til at lære alle skolens elever at kende. Med undtagelse af de to yngste børneklasser samledes elever, lærere og, når det var muligt, køkkenpersonalet hver morgen før undervisningens begyndelse til morgenandagt, ledet af forstander Skriver. Der-

efter gik man til arbejdet med bevidstheden om at have ud-
srakt frihed til selv at ordne sin undervisning, men også vel
vidende om, at der var råd og støtte at finde hos forstanderen,
hvis man fandt det nødvendigt.

Da 1. og 2. klasse først mødte efter middagspavsen, kunne
arbejdsdagen nok virke noget langtrukket, selv om skolen i
sommerhalvåret sluttede kl. 14,30 eller 15,30. I vinterhalvåret
strakte den daglige undervisningstid sig sædvanligvis fra kl.
8,15 til 17,30 for efterskolens vedkommende. Det betød, at det
ugentlige timetal inden for dette tidsrum for den enkelte
lærer lå omkring 40 eller derover. Hvor hilstes det derfor vel-
kommen, når fru Skriver hen på eftermiddagen lod spørge,
om det kunne lade sig gøre at holde en lille pause hos hende,
hvad det i høj grad kunne. Her hyggede lærerne sig så nogen
få minutter i hinandens selskab enten ved en kop kaffe, et
glas hjemmebrygget vin eller, hvad andet fru Skriver havde at
byde på, og selv om Skriver ikke blev »inviteret« — på grund
enten af travlhed på kontoret, eller fordi han var ude på sin
sædvanlige eftermiddagstur, skete det dog oftest, at også han
mødte frem for at være med i laget. Det var festlige stunder,
og fru Skriver havde en særlig evne til at finde anledning til
sådanne små korte, muntre sammenkomster. Anledningen
kunne f. eks. være storvask, det gav »vaskekaffe« eller »stryge-
kaffe«. Bagning i køkkenet betød »at sætte smag på små-
kagerne« o. s. v. — o. s. v. Og når så »gildet« i en fart var ar-
rangeret, lød det gerne fra fru Skriver: »A sætter mæ«, hvad
hun gjorde og uden tvivl også trængte til, travlt beskæftiget,
som hun var dagen igennem.

Egentlige lærermøder holdtes sædvanligvis ikke, eller ret-
tere: lærermøder fandt sted hver dag. Sagen var jo, at lærer-
staben boede og spiste på skolen, så man var sammen ved
hvert af dagens måltider. Var der da et eller andet problem,
der skulle diskuteres, skete det ganske uformelt her. Også
under lærerstabens fælles traveture, om ikke daglig så dog
meget ofte, sattes problemer under debat. Hvordan man fik
tid til disse eftermiddagsture, selv om de for det meste kun

foregik i tiden april—oktober, er mig en gåde, men at de var yderst gavnlige med hensyn til samarbejdet og hele det kollegiale forhold er uden for al tvivl.

Endnu et væsentligt led i disse års skoleliv skal nævnes, nemlig det frivillige ungdomsarbejde, mødevirksomheden og sammenkomsterne med forældrekrædsen. Bortset fra de årlige fester og større møder samlede unge og ældre fra byen og omegnen hver torsdag aften i vinterhalvåret til møde på skolen. Her holdt forstander Skriver som regel et kort foredrag, læste derefter et kapitel af en eller anden aktuel bog, så sang man en del sange og bænkedes sig derefter om kaffebordene, og da slog det sjældent fejl, at der kom henvendelse fra de unge om at få lov til at lege lidt, når kaffedrikningen var overstået. Blev tilladelsen givet, og det skete som oftest, hjalp man hinanden med hurtigt at få salen gjort ryddelig, og så gik dansen den følgende times tid med liv og lyst — i det første år i form af sanglege (i parentes bemærket: en hård stemmebelastning for lederen), siden hen fik man musik til hjælp og gik så over til at danse små lette folkedanse. Torsdagsmøderne betød naturligvis ekstra travlhed i køkkenet, men fru Skriver sørgede altid for at tilrettelægge arbejdet sådan, at også køkkenpersonalet fik mulighed for at være med til møderne. — To aftener om ugen var forbeholdt ungdoms- og gymnastikforeningen, og indtil begyndelsen af tyverne ledede forstander Skriver gymnastikken for de unge. Efter den tid var det som oftest et par af de yngre lærerkræfter, der påtog sig ledelsen af henholdsvis mands- og kvindegymnastikken.

Forskelligt andet ekstra-arbejde, såsom vagt, underholdning for eleverne, ordning af sal og klasseværelser forud for møderne, borddækning, opvartning m. m. var det en selvfølge, at man deltog i og hjalp til med, hvor der var brug for det, så man man ikke med nogen ret kan sige, at der i disse år levedes et jævnt og muntert virksomt liv på vor gamle skole.

Marie Espensen

Lærer i tyverne

I tyverne var jeg et par år lærer ved Glamsbjerg Fri- og Efter-skole. I taknemmelighed til mit gamle lærested og dets forstanderpar vil jeg fortælle lidt om mine indtryk fra dengang.

Forstander Skriver var den praktiske skolemand, der forstod at planlægge sit arbejde, så det ikke tog længere tid end nødvendigt. Han var klar i tanken og kunne hurtigt bedømme en sag, hvordan den bedst kunne gribes an, så der kunne skrives til handling med det samme. Vel nok én af hemmelighederne, at han overkom så meget foreningsarbejde ved siden af skolearbejdet.

Skriver var en meget forstående arbejdsgiver; var man i tvivl, kunne man trygt henvende sig om vejledning. Der blev stillet krav til så vel lærere som elever, men man mærkede også, Skriver glædede sig, når arbejdet gik godt, og der skete noget værdifuldt.

På en kostskole i tyverne kunne en skolemor spille en afgørende rolle, om alt skulle klappe. Hun betyder selvfølgelig stadig meget, men dengang var det nødvendigt at tage mere hensyn til økonomien.

Fru Skriver var den ideelle skolemor, der med små hurtige skridt færdedes overalt og fik tingene til at gå, som de skulle, tilsyneladende som af sig selv. Hun levede med i skolearbejdet og i det vidtforgreneede foreningsarbejde, Skriver var med i. I den forbindelse må også nævnes lærerinderne Karen Nielsen og Marie Espensen, der gennem mange år var Skrivers medarbejdere og gjorde det muligt for ham at være hjemme-fra, så han kunne påtage sig så meget foreningsarbejde.

Vi andre lærere var på gennemtræk et kortere åremål og tog det som en videre uddannelse, før vi selv fik ansvaret som leder af en skole. Jeg betragter det som den værdifuldeste del

af min uddannelse. Når man selv følte forpligtelse for arbejdet, fik man en udstrakt frihed. — Gensidig tillid, hvor der også blev mulighed for at prøve egne synspunkter.

I mine ungdomsår var jeg aktivt med i De danske Ungdomsforeninger og i andet folkeligt arbejde. Det var derfor ganske naturligt for mig at søge ind i friskolen. Derimod var efterskolen en skoleform, jeg på forhånd havde grumme lidt til overs for. Mine oplevelser i Glamsbjerg ændrede min indstilling, så jeg blev meget optaget af efterskolen og fandt, at der lå mindst lige så stor en opgave for en lærer som i andre skoleformer.

Da forstander Skriver blev tilsynsførende med efterskolerne, kom han som en velset gæst på disse. Han blev i virkeligheden vor første konsulent, som vi kunne rådføre os med i alle praktiske spørgsmål. På sine rejser til skolerne og fra samarbejdet med ministeriets embedsmænd kom han med et friskt pust udefra, så efterskolerne fik et mere naturligt forhold til hinanden og til undervisningsministeriet.

Hans Hansen

(tidligere Nørre Åby Efterskole)

Dagelev omkring 1930

Jeg kom i Glamsbjerg Friskole 1. maj 1928. Forud havde jeg haft seks gode år i folkeskolen hjemme. Min Glamsbjerg-tid kom til at omfatte tre år, først et år i 5. klasse, dengang skolens ældste børneklasse, og to år i »realen«, der sluttede med præliminæreksamen, som måtte aflægges ved eksamenskommissionen i København (eksaminationer i universitetets lokaler).

P. J. Skriver lagde megen vægt på, at vi fik lært noget og klarede os godt over for eksamenskommissionen. Hans krav til os var faste og bestemte, ja, næsten ubønhørlige, men hvor vi holdt af ham. Det var hans store pædagogiske talent at kunne kræve det af os og samtidig åbne vore sind for andet og mere og større end dette at indlære et pensum.

Det er en — somme steder ganske udbredt — misforstået opfattelse af en friskolemand, at han ikke kan stille krav til sine elevers kunnen uden at misrøgte elevernes menneskelige udvikling. P. J. Skriver faldt ikke for sådanne fraser eller fastslåede normer. Han viste i handling, at menneskelig vækst og modning ikke hæmmes af kundskabskrav. Jeg vil endda tro, at han med sit sunde realistiske syn ville se det ene i nær afhængighed af det andet.

Hvor kunne hans øjne lyne bag brillerne, når han en sjælden gang blev vred. Jeg husker en gang, da vi havde fået en — fortjent — overhaling, at én i klassen, da P. J. var ude af døren, citerede Terje Vigen: — og da var der få, som uden frygt kom P. J. nær!

Havde P. J. hørt det, ville han have smilet. For det var måske det allermest karakteristiske ved ham: Dybt i de øjne, der kunne være så strenge, når det gjaldt, lå en glæde ved livet, ved at have med unge at gøre, og et skær af ægte menne-

skelig humor. Selv gav han nok ikke så ofte udtryk for humor, men han så humoren, hvor den var — og vi vidste det!

Er det for meget at sige, at det i den dybe repsket, vi havde for ham, gav en følelse af et menneskeligt fælleskab, som vi aldrig glemmer? Jeg tror det ikke.

Anna Skriver betød naturligvis særlig meget for kosteleverne. Vi andre havde mindre med hende at gøre. Hvor var hun mild og smilende, når hun med sine mange gøremål færdedes på skolen, overvågende alt, og hvor havde hun en naturlig myndighed, som det var en selvfølge at respektere og se op til.

Men særlig vil jeg huske hende fra besøg i Glamsbjerg længe efter skoletiden. Det følte som at møde livsvisdom, erhvervet gennem et langt liv, hvor årgang efter årgang af unge havde passeret, vidt forskellige og dog med så mange ens problemer, som fru Skriver år efter år kunne nikke genkendende til og give gode råd om.

Helge Larsen

At blade i erindringsbogen

Mange år er gået, men erindringen om Glamsbjerg Friskole står tydeligt. De må være de sande værdier, som skrev erindrings bog.

I november 1924 ankom jeg som efterskoleelev til Glamsbjerg Friskole med kuffert, garderobe og dynesæk — hvor var det spændende.

I værelset var senge med bundbrædder (til senere moro), et bord, taburetter samt en lille sort kakkelovn, alt i orden. Til samme værelse ankom en sjællandsk pige, vi skulle altså bo sammen. Så begyndte forestillingen: sengetøjet skulle ud af sækken, én holdt og én slæbte. Pludselig fangede vi hinandens blik og stak i at lé; ja så var det venskab befæstet, et venskab som har varet siden.

Der var åbningsmøde, ved hvilket vi blev budt velkommen og indført i skolens regler. Skriver må have haft en streng mine på, for respekten var derpå beseglet.

Hverdagen: Klokken ringede 6,30, alle mand op og ud til vaskebordet med de fire vandfade, det gjaldt om at komme først. Efter eget toilette, kom turen til værelset, inden klokken ringede til morgenmad kl. 7,30: øllebrød, kaffe, brød, ost og marmelade. Spisestuen, som lå i kælderen, havde to lange borde med fast bæk langs tre sider, og over bænken en farvestrålende frise: forsiden af Tidens Kvinder. Her var hygge og et frisk »god morgen«.

Dagen i skolen begyndte altid med fælles morgensang under Skrivers ledelse, hvorpå alle »indtog« deres klasseværelse. Vi skrev, vi regnede, lyttede til åndsfagene, vi tegnede, vi sang, og ind imellem blev vi rørt i gymnastiksalen ved vor herlige frk. Espensen. Sikken et liv: altid glade ansigter, men med en aldrig svigtende respekt for Skriver: I begyndelsen spurgte vi

om lov til at gå på posthuset med brev, men selvfølgelig var det os elever der havde fået respekten i »den gale hals«; men i biografen, som lå skråt over for skolen, gik man ikke uden Skrivers samtykke. Jeg var der to gange på 2½ år.

Når undervisningen om eftermiddagen var sluttet og kaffen drukket, måtte vi have luft, men jeg mindes aldrig, at vi gik tur to og to, nej en hel stor flok rund om »Old Gyde«.

Torsdag aften var der altid møde. Unge og ældre fra byen samledes med skolens elever til Skrivers oplæsning og sang. En gang om måneden kom en fremmed taler. Da var der dækket lange borde i salen, ved hvilket vi sad og hørte på og bagefter drak vi kaffe med dejlig nybagt kage. Aftenen sluttede altid med sanglege, alle var med, indtil Skriver tog Højskolesangbogen frem til aftensang. Vi havde haft en dejlig aften, så trappen blev taget i ekstra spring til anden sal, for det gør man, når man er fyldt med glæde.

Ungdomsforeningen havde til huse på skolen, hvilket bevirkede, at vi kom til flere fester med dans, foruden elevernes egen vidunderlige fest sidste aften før juleferien. Hvor vi glædede os, hvor vi pyntede os. Det var til juletræet med utallige lys, det var til fastelavn, som gerne skulle byde på noget ekstra: det kunne være diletstantkomedie, eller som én eneste gang: karneval. Men da var Skriver vred. Det var den eneste aften, der ikke sluttede med aftensang, det var for langt ude.

»En sund sjæl i et sundt legeme«, var Skrivers motto: Det varede ikke længe, før der blev foranstaltet morgengymnastik. I samme øjeblik klokken ringede, sprang vi i gymnastikdragterne, en kam gennem håret og ned i den kolde sal sammen med lærere og lærerinder til en stroppe tur under Aksel Larsens ledelse. Det var en god morgenkur. Gymnastik på timeplanen og gymnastik om aftenen sammen med byens unge, jo, jo, vi blev rørt. Det skete, at karlene, der havde gymnastiktime efter pigerne, fik besked om at komme i god tid, og så stod den på folkedans under frk. Espensens ledelse. De var meget morsomt.

Nu og da blev vi inviteret ud i private hjem tillige med de unge lærere og lærerinder, hvor vi hyggede os ved et ekstra traktement og derpå selskabsleg; men hjem skulle vi jo og pr. ben, dog; det gik let til »General Napoleon«.

Foråret kom og afskedens time for de fleste. Det var hårdt; men en lille flok begyndte præliminærkursus sammen med unge fra omegnen. Taburetten blev ombyttet med stol med rygstødt, det var vor luksus. Det blev en skøn tid: arbejdets og ungdommens skønneste.

Undervisning og forberedelse optog os fuldt ud, skolen blev vort hjem i de to år, et hjem med respekt, med aldrig svigtende hjælpsomhed, venlighed og smil til overmål. Aldrig begyndte vi en time uden sang, ligegyldig om der på skemaet stod dansk, engelsk eller geometri; det gav glæde i arbejdet, og tænk: vi nåede alt alligevel.

Jeg har aldrig set en lærer komme sammenbidt eller sur ind i klassen. Jeg husker dem alle, hvordan de hver især gik op i deres fag med en interesse og grundighed, som inspirerede os elever, ja alle med Skriver som »primus motor«. Jeg kan endnu se Skriver i historietimen gå op og ned ad gulvet, snart knappende jakken op, snart i, snart med hænderne i lommen, når han hørte os, og det lune smil, når man rigtig kunne lire den af. Skriver så helst, vi passede gymnastikken, selv om faget ikke stod på skemaet. Vi gjorde vort bedste.

Vi havde den tåbelige skik at holde vore fødselsdagsgilder klokken 24. Så listede vi ind, over eller ud i byen til fødselaren, hvor den stod på sodavand og kage hjemme fra mor. Og tænk, Skriver sagde aldrig noget til det. Han stolede på os. Skriver kom aldrig bag på os, som for at lure, nej, ærlig, som han var, rømmede han sig hele vejen op ad trappen.

Engang var der amsudstilling i Glamsbjerg. Der var dans hver aften. Det trak rigtignok i os, men uden Skrivers samtykke gik det slet ikke. Vi vovede os, hele koret, med den mest modige i spidsen, op til Skrivers kontor, bankede på og fik på vort spørgsmål et højt og bestemt »nej«; men så kom fru Skriver trippende. »Åh Peder, bare én aften.« »Nå ja, så

gå da«; men han smilte ikke, og der var ingen af os, der havde lyst til dans. Skriver følte et aldrig svigtende ansvar for os unge, som var i alderen fra 16 til 25 år.

Foråret var altid strengt med repetition. Det vidste fru Skriver. Når vi om aftenen sad i klasseværelserne og terpede kom fru Skriver løbende (vi så jo sjældent fru Skriver uden i trav, allestedsnærværende): »Kom lige op og få en mundfuld kaffe.« Gik vi til eksamen, stod den hver morgen på æg. Fru Skriver behandlede os med samme omhu, som var vi alle hendes børn.

Ja, vi holdt af jer. I har givet os så meget, meget at leve op til. Vi er mange, der siger jer en dybtfølt tak.

Bodil Lebech

Det første lærerjob

Jeg efterkommer med glæde opfordringen til at yde et bidrag til et mindeskrift for ægteparret Peter og Anna Skriver.

Min virksomhed ved Glamsbjerg Fri- og Efterskole ligger nu 43 år tilbage. Det var mit første lærerjob. Jeg kunne fremhæve mange træk om mine minder fra arbejdet i Glamsbjerg, men jeg vil indskrænke mig til noget ret kortfattet, men forhåbentlig til gengæld vægtigt.

Jeg kan roligt sige, at jeg lærte mere om undervisning af børn og unge, det år jeg arbejdede i Glamsbjerg, end jeg havde lært de tre foregående år på seminariet, og jeg har ikke på noget senere tidspunkt oplevet et år, der har bragt mig så mange positive erfaringer om undervisning og opdragelse som dem, jeg oplevede i Glamsbjerg. Der var noget udefinerbart festligt over hver eneste undervisningsdag og hver eneste time. Skolen var gennemsyret af en atmosfære af tillid og tryghed, som jeg aldrig bliver træt af at skildre for mine nuværende elever.

Og så vil jeg blot fremhæve et forhold, som man ikke finder mange til på ret mange skoler. Peter Skriver gav os aldrig forskrifter. Han sagde aldrig, hvordan han ønskede, vi skulle udføre vor gerning, men alt gik alligevel, som Peter Skriver ønskede det, og jeg kan godt tilføje — som også Anna ønskede det.. Efter evne har jeg søgt at leve op til dette lederprincip, efter at jeg selv blev skoleleder, og jeg har erfaret, hvor inderligt svært det er.

Mindet om året i Glamsbjerg under Peter og Anna Skrivers ledelse vil jeg bevare i dyb beundring til mine dages ende.

Holger Paaskesen

Glimt fra realafdelingen 1930-34

Efter sommerferien 1930 kom jeg som ganske ung, nyuddannet lærerinde til Glamsbjerg Fri- og Efterskole, hvor jeg skulle undervise i regning og matematik i realafdelingen. Mange spørgsmål havde selvfølgelig optaget mig i tiden forud: Hvordan var det at være lærer — hvordan var skolen, eleverne, kollegerne — og hvordan var hr. og fru Skriver? Men jeg havde ikke været der ret længe, før jeg blev klar over, at det sidste spørgsmål i stor udstrækning dækkede de øvrige, for det var Anna og P. J. Skriver, der ved deres personlighed og livsindstilling prægede hele livet på skolen og gjorde den til et sted, hvor jeg følte, der var godt at være.

Skriver underviste i litteratur og historie i eksamensafdelingen. Han ville gerne gennem disse fag vække sine elevers interesse for tidens spørgsmål, og det glædede ham, når han kunne få en diskussion i gang med dem om forskellige aktuelle emner. Han ønskede, at undervisningen her som i den øvrige del af skolen skulle være fri og levende, og at terperi og eksamensjag så vidt muligt skulle undgås.

Hvad angår indholdet af undervisningen i realafdelingen var man selvfølgelig bundet af de gældende eksamenskrav; men med hensyn til den form, man ville give sin undervisning, var enhver frit stillet. Dog tror jeg, at det i almindelighed var friskolens arbejdsform, der »smittede« af på eksamensafdelingen og ikke omvendt. Herved faldt arbejdet i eksamensskolen naturligt ind i det øvrige skolearbejde; der var den samme ånd og tone i alle skolens afdelinger.

Skolen havde dengang endnu ikke eksamensret, d. v. s. den skriftlige del blev afholdt hjemme, mens den mundtlige eksamen foregik på universitetet i København med fremmede

eksaminatorer og censorer, og det var altid med en vis spænding, vi sendte et hold af sted til København.

Slev om det på denne tid var almindeligt, at eleverne forlod skolen i 14-års alderen for eventuelt senere at gå på efterskole, var der dog mange af børneskolens elever, der fortsatte skolegangen i realafdelingen. Andre af eleverne kom fra omegnen, især fra hjem, der havde tilknytning til fri- og højskolekredse, og som nu ønskede, at deres børn samtidig med, at de læste til præliminæreksamen, fik lejlighed til at opholde sig på en skole som denne.

Blandt eleverne i eksamensafdelingen var der altid en del kostelever, og disse kom i højere grad end de øvrige elever til at tage del i det liv, der udfoldede sig på skolen uden for den egentlige skoletid, og til at leve med i hjemmet på — og bag — skolen og i et hjemliv, som ikke mindst Anna Skriver satte sit store præg på.

Eleverne arbejdede som regel særdeles målbevidst, og det var medvirkende til, at man i det daglige — til trods for det store pensum, der skulle gennemgås — ikke behøvede at ligge under for et stadigt eksamenspres. Der blev også tid til at dyrke kammeratskabet, indbyrdes i klasserne og med eleverne i efterskolen. Underholdning, fester af forskellig art, teaterure m. m. gjorde altsammen sit til at skabe et fælleskab mellem alle på skolen og smelte de forskellige afdelinger sammen til en enhed.

Meget er forandret i de mange år, der er gået, siden jeg forlod Glamsbjerg; men jeg tænker stadig med glæde og taknemmelighed tilbage på de år, jeg tilbragte på friskolen hos Anna og P. J. Skriver.

Signe Stenbæk Nielsen

Sådan set ...

For fire år siden skrev den norske filosofiprofessor Arne Næss en tynd, men vægtig bog som et indlæg i debatten omkring det norske gymnasium.

Bogen hed »Almendannelse og selvrealisering«, og er den først og fremmest møntet på det norske gymnasium, så er der dog alligevel både tanker og væsentlige argumenter at hente, selv om man arbejder ved en helt anden skoleform: en dansk efterskole.

Næss opererer her med to hovedbegreber, egenværdi og fremmedgørelse, og jeg vil ganske kort prøve at gøre rede for hans tankegang.

Først begrebet egenværdi.

Det er en almindelig erfaring, at meget af vores foretagsomhed indgår som middel for at kunne nå et eller andet mål.

Vi arbejder måske for senere at kunne købe ditten eller datten, vi går i skole for senere at kunne blive til ditten eller datten.

Alt dette er i og for sig udmærkede bestræbelser, blot opdager man måske en dag, at meget af ens tid er gået med at arbejde hen mod noget andet end det, man lige netop var ved.

Alt opløses på den måde i foreløbighed. Når man er 16 vil man være 21 — for så bliver alting bedre. Er man 21 vil man være 25, for så er man færdig med sin uddannelse og kan blive gift — og så bliver alting godt.

Det er her Arne Næss prøver at sætte ind med en omvurdering.

Skolen er på samme måde et middel til at nå et eller andet mål, det bliver en station på vejen, et mellemlid for at kunne nå det egentlige, for eksempel at blive stationsforstander i Nørre Snede.

Men hvad er det egentlige?

Det er der ingen, der véd, og det fornuftigste er derfor nok at gå ud fra, at ethvert livsafsnit er det egentlige — at det er nu, det hele foregår.

Skolen bliver følgelig i Næss' formulering til et sted, hvor tingene må have værdi i sig selv.

At sidde her i dette klasserum, medens det regner udenfor, med disse lærere og kammerater denne bestemte formiddag i november, må have en egenverdi — og ikke kun være værdifuldt ved, at jeg gennem det hurtigst muligt kan komme i gang med noget andet — det egentlige.

Næss skriver: »Skoletimerne er en ægte del af elevernes og lærernes liv, ikke en slags interval mellem timer af egenverdi. Altså må skoletimerne i hovedsagen være præget af den indstilling, at man i det væsentlige allerede står ved et mål, at der sker ting med egenverdi.«

Og til slut: » ... øvelse i at koncentrere sig og finde frem til egenverdierne må være det vigtigste. Jaget bliver tidsnok en mere eller mindre permanent tilstand for de fleste af dem senere i livet.«

Vil man spørge mig, hvad alt dette har med en efterskole at gøre vil jeg svare, at det har en hel del med sagen at gøre.

Vi har god plads.

Vi har nogle omgivelser, der er til at være i.

Vi har nogle reoler med bøger i.

Vi har hammer og sav og blå søm.

Betingelserne er til stede.

Lever vi så op til den teori, at skolen må være et sted, hvor tingene har egenverdi?

Det gør vi nok ikke. Men selv under den forudsætning, er det udmærket at have pejlemærker at sigte efter.

Vagn Østergaard

Hulebyggerne

Som lærer for efterskoleelever har man tit spurgt sig selv: Findes der da ikke en eller anden formel, der forener fremtidens samfunds-krav med elevens nutidslyst? Ingen undervisning er jo ordentlig undervisning, hvis ikke eleven er selvdrevet. For en 14-årig er ord som effektivitet, tilpasning, demokrati, rationalisering, økonomi m. v. det rene kinesisk, og han gør sig vist egentlig ingen større tanker om hverdagen. Hans ordforråd er af mere saftig art, og i slægt med den primitive stammes. For ham er en bog virkelig undertiden lig med en stabel træmasse i ubegribelig sammensætning, egentlig kun egnet til at lægge under et for kort bordben. Vi indfanger disse stammefolk og hulebyggere, sætter dem i geled-der i betonkasser og lader dem aflire ... »Ich bin, du bist ...«, så de er døden nær af længsel efter en gammel knallert og en støvet kælder med mystiske uopdagede ting og sager i.

Har vi noget middel, der kan hente knallerten og de sære kælder-ting op i en sammenhæng, der tilnærmelsesvis ligner en skole? I stedet for krampagtigt at søge efter et bekræftende svar, er det egentlig hurtigere og nok sandere at sige nej!

Der er ikke noget at gøre altså?

En smule er der trods alt. En 14-årig må ikke forstyrres for meget. Han sanser verden elementært og ubehersket, vejrer rundt efter hvad som helst, tager op og smider væk, tager op og beholder. Skulle hans vildmandsfærd tilfældig vis føre ham i nærheden af et mikroskop med en død (helst levende) ørentvist i den anden ende, så ser han – ser som ingen anden gør det – og husker.

Så skulle skolen altså stille mikroskoper op i terrænet og se tiden an?

Ja, egentlig.

Skolen er jo i høj grad blevet identisk med *bygningen*. En skole er noget firkantet noget med konforme indbyggere – den kan i sine værste øjeblikke ose langt væk af kedsomhed.

Men kunne vi lægge snarer ud for den 14-åriges sanser (de bedst udviklede næst efter buskmændenes) så ville meget være nået.

Et undervisningsmiljø — et sted at være, hvor der er ting at finde, og noget at finde ud af, en pælehyttelandsby, vandet, det uendelige, og høj himmel — og vandre rundt i det lærere og elever *på jagt* — på jagt efter oplevelser og erkendelser.

Vi må ned på jorden!

Kan vi nærme os denne situation gennem de såkaldte »Open plan«-projekter? »Open plan«-metoderne er lidt uklare derved at der — mig bekendt — ikke er skrevet meget derom. Men hør lige ordene igen: »Open plan«! En udvidelse af lokalet måske. En frigørelse fra traditionelt og ofte stift stof måske?

Vel — vi drøftede alle disse ting længe (faktisk tre-fire år) og skred så i år endelig til værket trods beskedne muligheder:

Først og fremmest gik de tog vigtigste led, bestyrelse og lærerråd, absolut ind for planen. Der var ingen skepsis. Så lavede vi i sommerferien et tidligere fabrikslokale (størrelse som tre-fire almindelige klasselokaler) om til et *værested* og *værksted* for 14-årige. Ud med de sterile stålmøbler. Vi makkede nogle usædvanlige borde sammen, stillede dem usædvanligt op, pyntede med modeller, udstoppede fugle, farver, gamle ugeblade, grønne planter, sære ting og fortrød egentlig kun, at ikke eleverne selv havde lavet det hele.

I forvejen havde vi lavet en »læseplan« — er der andre end mig, der får kuldegysninger ved det ord.

Nå, skemaet går over 10 dage, det dækker med 3 timer daglig fagene dansk, regning, orientering, engelsk og tysk. Daglig arbejds-gang: 1. time sport — derefter tre sammenhængende timer til middag med frikvarter, når det passer bedst og i øvrigt gerne individuelt. Over middag hobbytimer (obligatorisk) og valgfrie fag.

Østergård og jeg er begge to i klassen 3 timer hver dag. Dette 2-lærer system har besynderlig nok ikke været særlig vanskeligt at etablere. Det har uhyre mange fordele, hvoraf den væsentligste selvfølgelig er den, at vi kan supplere hinanden. (Mere herom ved en anden lejlighed.)

Vi pusler meget med tingene. Klipper, klistrer, tegner og hygger os o. s. v. Vi fortæller overordentlig meget og vi afskyr principielt bøger. Vi har ladet os presse til at udlevere en regnebog og for tiden er der i klassen ved at vokse et krav frem om en engelskbog. Vi gør os ret kostbare og véd ikke rigtig ... »Lav nu hellere et enkelt hus mere til papbyen derhenne.«

Eleverne er umådelig nemme og positive; de drysser ind om mor-

genen og giver sig til at hygge sig. Strikketøjet eller texasbogen kommer frem, et par stykker trisser op til Østergård og mig og snakker film eller flyvere, og altid lidt for sent går vi i gang. Frikvarterer glemmes undertiden og støj og uro er en meget sjælden foreteelse. Man har et eller andet, man er i gang med. Af og til ser man på tavlegennemgang nogle minutter. De er vilde med små dramatiske optrin om ingen verdens ting. Østergård og jeg hygger os, slapper af ... og får pludselig dårlig samvittighed.

Dette er det egentlige dilemma. Hvor er effektiviteten, pensum'et og alt det forbaskede skidt henne? Vi bliver anspændte, reagerer vrissens og stemningen er ødelagt.

Nå, vi må se — forhåbentlig får vi lov at blive ved. Forhåbentlig lærer de alligevel noget. Hvem kan måle det? Vi vil aldrig få det at vide, tror jeg. Men for mig er tingen for første gang i 20 år soleklar. De skal trygt have lov til at *være*, at vide sig værdsat og tage den del af vore erfaringer og viden, de selv ønsker at tage. De skal blandt andet have lov for hinanden.

Vil du se, hvordan det går til, er du velkommen. Det vækker ingen opsigt hos os, når der kommer gæster; vi dapper stille og roligt videre! Lyder det lidt højstemt? — Så er det fordi man er lykkelig over, at noget endelig synes at gå i den rigtige retning.

N. J. Hauge Mortensen

Gennem ovenstående to artikler håber vi at kunne give et indtryk af de tanker, der ligger bag arbejdet, og et indblik i den stemning, der hersker i denne ret utraditionelle undervisningsform; men ingen må forvente på så få sider at få et fuldstændigt billede af det, der foregår deroppe.

(red.)

Mindeord

De tristeste dage på en skole er når man modtager budskab om dødsfald i skolens vennekreds.

Særlig trist er det, når det er unge mennesker, der falder væk. I det forløbne år er en af vore elever i 7. kl., Bent Ove Nielsen fra Holmehave ved Verninge, død af en håbløs sygdom, ligesom en af vore gamle elever Poul Spangberg Nielsen fra Helnæs. Elsebet Brimnes fra Færøerne er omkommet ved en ulykke på Island.

Vi er taknemmelige for kun at have gode og lyse minder om disse tre, som er gået bort i så ung en alder. — Æret være deres minde.

H. B..O.

Noter

En af de væsentligst forandringer på skolen er vel nok den, at vi har lejet hele den store fabriksbygning, der tilhører »Gyfa«. I hvert fald er det noget vi mærker hver dag, ja hver time. Som I måske har læst andet steds, residerer Østergård og Mortensen sammen med en del af efterskolen på 1. salen, hvor de har indrettet sig fantastisk hyggeligt. I stuen holder børnehaveklassen og 1. klasse til, samtidig med at kosteleverne har opholdsrum dér. Derved har vi kunnet få vores dagligstue til eget brug, og det er vi glade for. På 2. sal bor der 10 drenge og i kælderen er der indrettet forskellige hobbyrum.

Det var jo en stor bygning at overtage og meget arbejde skulle gøres, før fabrikken kunne anvendes til skole. Da skolen som sædvanlig ikke havde for mange penge i kassen, påtog nogle lærere sig at bruge deres sommerferie til istandsættelse. Resultatet er imponerende. De penge, der var i kassen, brugtes til at lave hele drengegangen i stand for. Der er kommet træpaneler på alle væggene; det var dyrt men dejligt. Det synes dog som om eleverne ikke værdsætter det efter fortjeneste.

Af ændringer i lærerkredsen er der sket det beklagelige, at fru Ballegård og fru Juul har flyttet deres teltpæle. Fru Ballegård er blevet leder af omsorgsarbejdet for gamle i Hårby kommune, og fru Juul fik tilbudt stilling i Brenderup, hvor hendes mand havde værksted og hvor de boede det sidste års tid. Den lange vej taget i betragtning er der ikke noget at sige til, at fru Juul sagde ja tak til stillingen. — For os på skolen er der også grund til at sige tak for mange års trofast og loyalt samarbejde til begge to, og vi ønsker dem held og lykke i deres nye arbejde.

I stedet skete det, at vi fik knyttet mennesker vi kender tættere til skolen og dens arbejde. Det drejer sig om fru Østergård, fru Mortensen, fru Thunberg og frk. Møller. Vi glæder os over at have dem imellem os til daglig og ønsker dem lykke til arbejdet. Det gør vi også til Jens Bilgrav, der er årsvikar på skolen i stedet for Henning M. Jensen, der er på årskursus i København.

I bestyrelsen er sket det, at bogholder Verner Lange har overtaget posten som sekretær efter skovfoged Larsen, der ikke ønskede at fortsætte, efter at han i en årrække har arbejdet for skolen.

Vi takker ham for god støtte gennem årene.

På den årlige generalforsamling i august brugtes for første gang en ny dirigentklokke, skænket af fru Else Topholm, der forlod bestyrelsen for et år siden. Det burde være skolen, der gav gaver som tak for det arbejde, bestyrelsen gør for os alle; men sådan er det altså ikke; vi må indskrænke os til at sige hjertelig tak.

Pedellen Rasmus Larsen har holdt 60-års fødseldag, og vi sender en forsinket lykønskning samtidig med at vi benytter lejligheden til at takke ham og hans kone for samvittighedsfuldt udført arbejde.

Byggeriet, som jeg nævnedede i sidste årsskrift, er tilsyneladende ikke kommet længere. Det er dog også kun tilsyneladende, idet der i bestyrelsen har været afholdt mange byggemøder, og detailtegningerne er ved at være i orden. Grunden, jeg omtalte, er købt, og nu er der ikke meget, der kan stoppe os; det skulle da lige være et byggestop.

Læreren Winther flytter i disse dage over i fru Skrivers hus, der er nyistandsat. Det er tydeligt at Winther glæder sig til lidt mere ro.

»Lydpotten« udkommer stadig og kan rekvireres fra skolen. Send din adresse.

Redaktionen af årsskriftet er foretaget af elevforeningens bestyrelse, fru Else Eg Larsen fra bestyrelsen og Gunhild Berg Olsen.

Vi takker dem alle for vel udført arbejde.

Holger Berg

Vi sender gamle og nuværende elever, venner af skolen, vore bedste ønsker om en glædelig jul og et godt, lykkebringende nytår. Husk: I er altid velkommen her.

Mange hilsener

Jesper, Anne, Mette, Gunhild og Holger Berg

Enkeltheder fra året, der gik

Da jeg havde afsluttet »dagbogen« sidste år, var den så omfattende, at jeg overvejede, om jeg ikke ved at ændre formen kunne begrænse sidetallet noget. Derfor har jeg i år forladt den klart disponerede form og kaster læseren (og mig selv) ud i en mere sludrende facon, hvor en del enkeltheder er sprunget over; til gengæld er andre penslet mere ud. — Denne facon forekommer mig lettere at håndtere, men jeg er bange for, at den store stofmængde umuliggør nogen betydelig nedsættelse af sidetallet. Forhåbentlig tør de fleste vove sig med på sejladsen gennem det forløbne års mangeartede begivenheder.

Den første begivenhed efter sidste årsskrift var julemødet. Det var sædvanen tro godt besøgt af forældre og byens folk. Pastor Hansen, Gamtofte, talte, børn sang mere og mindre kendte julesange, julehistorien uddelte små »hib« til vores juleri, og aftenen sluttede med Lucia-optog udført af pigerne på kostskolen og to drenge.

Til månedsmøde d. 5. marts havde vi været så heldige at få folketingsmand Svend Haugård (radikal) til at tale. Svend Haugård er formand for det folketingsudvalg, der arbejder med nye love for de frie skoler, og en del fri- og efterskolefolk fra Fyn havde trodset den — selv for sidste vinter — usædvanlige snemængde for at få førstehåndskendskab til de overvejelser og begrundelser, der fremkommer i udvalget. Flere af aftenens indlæg gav tydelig fornemmelse af den usikkerhedsfølelse, den nye friskolelov har givet specielt de mindre friskoler.

Til hobbyudstillingen den 21. marts var gamle elever specielt indbudt til at besøge skolen. Mortensen og Thunberg havde arrangeret udstillingen med bidrag fra elever på alle alderstrin og fra enkelte forældre. Der vistes et meget bredt udsnit af de objekter og aktiviteter, der kan være »offer« for folks interesse. Samlermanien demonstreredes af f.eks. smukt glattet sølvpapir, kapsler, cigaretmærker, glansbilleder, fornemme møntsamlinger og en samling af førstedagskverter. Resultatet af mange hobbytimers

arbejde vistes blandt andet med festlige kludetæpper (frk. Espensens), med strik, tegninger og malerier, keramik og billedskærerarbejder (hr. Krogager). I et hjørne var udstillet et levende modelflyverværksted, og lufrummet i gymnastiksalen domineredes af modelflyvere. En ridetur i skolegården på et par udstillede heste var med til at øge forståelsen for denne interesse. Dagen sluttede med dans.

I årets løb har der været afholdt en del fester med vekslende indhold, og for forskellige grupper af elever.

I november holdt vi fest for børneskolen, hvortil alle klasser leverede hver sit bidrag, idet Jensen dog introducerede med »Og hvis nogen tror det er — klasse!«. Efter cirka halvanden times underholdning fik man afløb for mange kræfter under aftenens danse.

Traditionen tro satte vi punktum for julen med juletræ for især de små. Den meget forstående og kun lidt udslidte julemand tiltrækker sig hvert år stor opmærksomhed, og han kan med sin historie holde hele børneflokkens fanget.

Vi havde også fest for børnene d. 18. marts, hvor 5. klasse opførte komedie ved især fru Juuls hjælp. Stykket hed »De fire spillemænd« og vi fulgte fire gamle dyr, der var smidt ud hjemmefra, gennem deres trængsler til mødet med nogle friske børn, og sammen sørgede de for en lykkelig afslutning på mange vanskeligheder.

Den meget flyttede udflugt blev i år lagt som afslutning på vores sidste skoledag og gik til Svanninge Bakker, som viste sig at være lige så velegnede til rutsjette i bagende sol som til kælketure i mange graders frost.

I vinter var hele børneskolen også på Odense Tetater, hvor de så »Pang-Pang«, eventyret om den vidunderlige hest. — En af de smås kommentarer var: »Den var god, næsten lige så god som det stykke Mortensen lavede«!

Hermed er vi ved en anden af vinterens store aftener d. 31. januar for efterskoleeleverne og deres forældre. De var sammen til foredrag ved erhvervsvejleder Kaj Rasmussen, og bagefter talte Sven Helboe til forældrene om sexualundervisning og problemer omkring stofmisbrug.

Mange forældre var mødt, så der var trængsel om aftensbordet, der som altid havde lækker mad i rigelig mængde.

Dagens højdepunkt var »Annie get your fun ...«, en forestilling, der var blevet til på værkstedsteatret, men som i dagens anledning blev udvidet, så den passede til salen og den store scene, og så alle efterskoleeleverne var engageret. Vi fulgte Annies forsøg på at forbedre moralen hos sin fordrukne familie, og forbavsedes med familien, da de økonomiske vanskeligheder overvandt, idet »olien« sprøjtede i en tyk stråle gennem gulvet. Midlertidig forvirring opstod, da en stor flok indianere stormede frem gennem salen, og et stort slagsmål udkæmpedes til alle lå døde, mange for Annis velrettede skud, og vi fattede et kort nu hendes ensomhedsfølelse.

I øvrigt har efterskoleelever sammen med elever fra kursus og realskolen deltaget i de fester u n i o n e n har arrangeret. Der har været lavet meget hyggelige fester, hvor solen var pyntet, så den nærmest mindede om Aladdins hule; musikken kom fra båndoptager, og jeg tror andre end jeg sætter pris på den slags billige arrangementer. Herved spares penge op, der så blev brugt til »levende musik« ved en fest d. 11. april, hvor b e a t - tilhængerens ønsker blev imødekommet med et meget omtalt orkester fra Nyborg, der satte salen og de nærmeste bygninger i svingninger. Deltagerantallet viste tydeligt, at ikke alle 14–18årige er så begejstrede, at de ønsker at udsætte deres trommehinder for så kraftig belastning.

Sidste arrangement for kosteleverne var d. 15. april, hvor der først var en lille s a m m e n k o m s t for 8 m d r s e l e v e r n e og deres forældre i vores stue. Køkkenet satte et fornemt punktum for vinterens indsats (ca. 90 daglige mennesker) ved at servere flæsketeg og is for alle kosteleverne og skolens gæster i salen. Efter middagen viste Carsten og Birgit Lund en lille sketch fra deres hjemland, Tanzania, på landets sprog. Derefter fornøjede vi os endnu en gang over Gøg og Gokkes festlige affærer.

En stor del af kosteleverne fortsatte dog til d. 13. juni, hvor vi sluttede af for alle, der havde aflagt en eller anden prøve. — Til stede var repræsentanter for skolemyndighederne, forældre og andre pårørende og eleverne, selv om enkelte fraværelser blandt disse kunne tyde på, at ikke alle betragter det at aflægge en prøve som nogen særlig præstation, hvad det næppe heller er. Når vi arrangerer denne festlighed, er det også for at vi alle, lærere, elever og forældre, ved at mødes under disse former, markerer afslutningen på en målrettet indsats.

Af arrangementer for mindre kredse kan nævnes o n s d a g s-

aftenerne, der stort set har lignet tidligere års arrangementer, som f.eks. den aften Claes Frickman lå under det store kateder, medens vi gennem en detektivleg skulle gætte, hvem han var. Nævnes bør også vores første møde med Henning Becher fra Jaruplund Højskole, hvis iver, engagement og store viden om sydvietnamesiske forhold virkede på os alle.

Foruden forældrekonsultation og møder af orienterende art kan nævnes et arrangement d. 12. marts om eftermiddagen, hvor vi havde fået elever fra HF og gymnasium til at komme og fortælle de blandt eleverne, der tænker på videre skolegang, om indhold og arbejdsformer i disse skoler.

Vi holdt sommerferie med arbejde af forskellig art og mængde til os alle. I sommerferien døde fru Skriver og blev begravet d. 8. august.

Det nye skoleår begyndte allerede d. 10. august for børneskolen og 3-årig realskole. Om eftermiddagen ankom kosteleverne og vi startede skoleåret for dem med velkomst ved kaffebord i salen.

Der er sket visse praktiske ændringer, efter at vi har fået udvidet vort arbejdsområde med »Gyfa«. De betyder bl. a., at børnehaveklassen har fået et lokale, der er dobbelt så stort. Man forstår pludselig hvor små kår, de har arbejdet under i de forløbne år, når man ser, at der ikke er én kvadratcentimeter for meget nu. I samme ctage holder 1. klasse til, og de to klasser har megen glæde af det samarbejde, denne placering muliggør. Resten af børneskolen holder til i den gamle bygning, kun forstyrret af de store, når de skal til fysiksalen.

Heraf forstår de lokalkendte, at den nye bygning er overladt til de ældre elever, idet den afdeling af efterskoleeleverne, der ikke skal til prøve, er på Gyfa 1. sal. Det har bl. a. medført en ændring af ordensreglerne, så det nu er tilladt at ryge på gangene i den nye bygning. Vi håber at det ikke medfører gener, så vi bliver nødt til at ændre denne bestemmelse.

Af nyskabelser for børneskolen kan nævnes, at vi nu i efteråret har arbejdet med en månedlig skemafri arbejdsdag, d. v. s. at alle børnene denne dag er optaget af samme emne. Vi var første gang ved Sønderby klint, næste gang hed det »Skoven« og for nylig havde vi færdselsdag. I gymnastiksalen var lavet veje med skilte o. s. v., og her kørte de små rundt på løbehjul og cykel. Der blev lavet avis, en klasse lavede færdselsby, færdsel til og fra Glamsbjerg

i tiden 9,00–10,30 blev talt og resultatet fremstillede som blokdiagram.

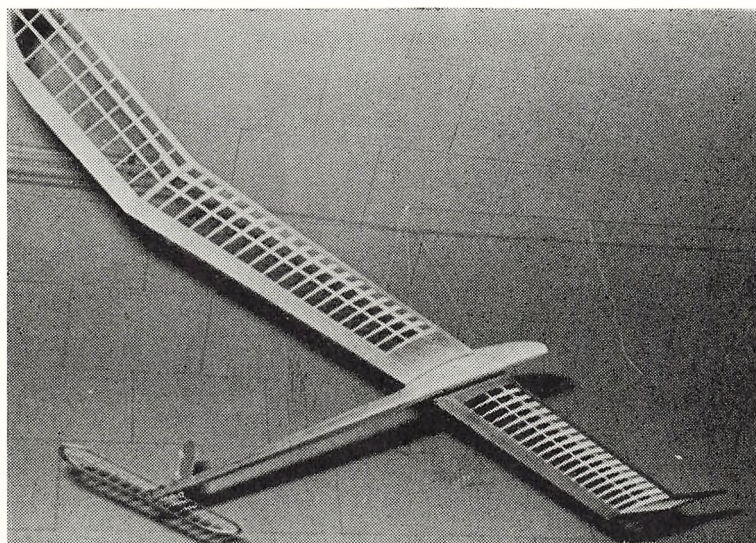
Den 15. november har vi holdt fest for børneskolen med 5. kl.s komedie som en festlig start; humør og veloplagthed strålede ud fra skuespillerne og samme veloplagthed lagde publikum for dagen under de næste par timers dans; mange »ungersvende« kastede sig ud i det farlige eksperiment – at danse med en pige –. Nu glæder vi os til juletræet og håber det samme humør og feststemning vil vil præge det.

Vi har også holdt elevmøde d. 12. september, og en enkelt optælling viste, at næsten 100 gamle elever havde besøgt os denne dag. Blandt programpunkterne kan nævnes Henning Becher, som rørte vores samvittighed med beretning om sin indsats i kampen mod krigens uhyrligheder i hverdagens Sydvietnam. Aftenunderholdningen sørgede skuespillerinde Marianne Flor for, og så dansede vi traditionen tro et jazzmusik.

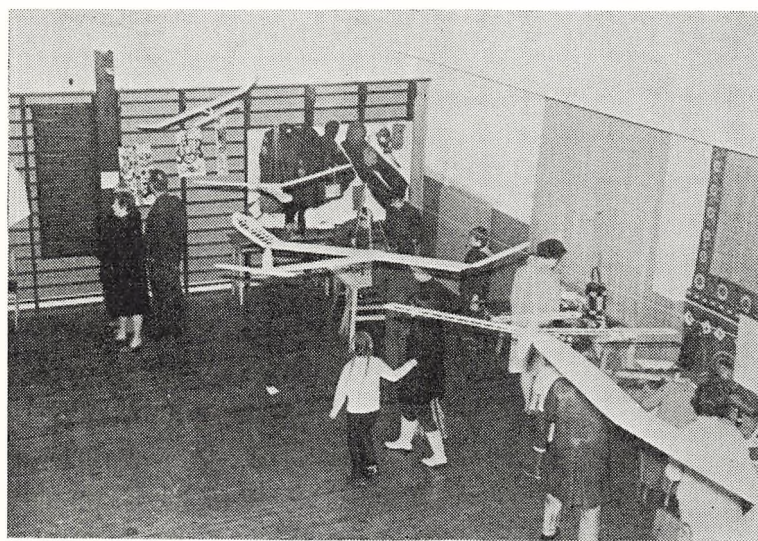
Unionens bestyrelse syntes så godt om musikken, at de bestilte orkestret til et arrangement fire uger senere.

Jeg håber at disse mere eller mindre summariske fremstillinger kan give læserne et indtryk af livet på skolen i årets løb, idet man ikke må glemme, at dette er højdepunkter der springer i øjnene, fordi de er afvigelser fra hverdagene.

Gunhild Berg Olsen

»Stratos« P.T. 3

Hobbyudstillingen

Koncentration

Fra »Annie get your fun«

2. a og 3. b på Risf

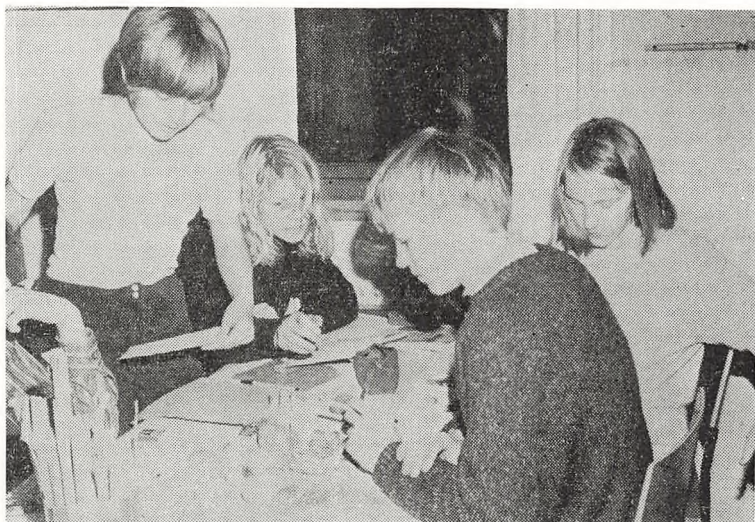
Gruppeaktivitet

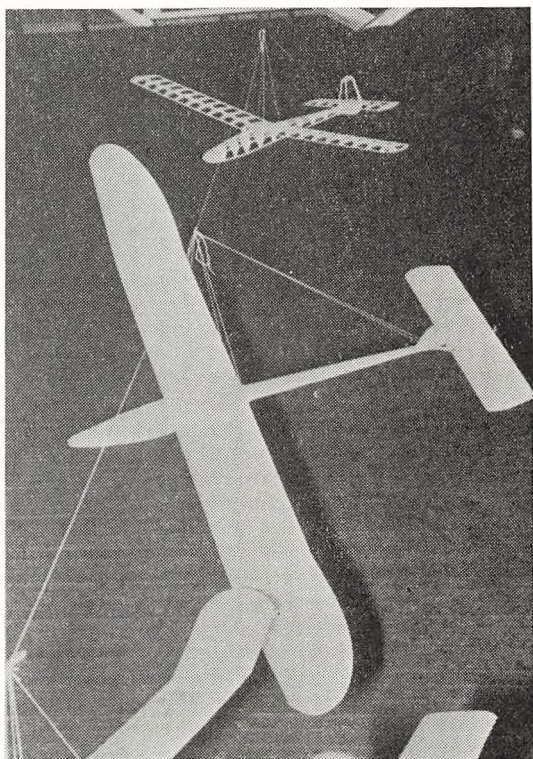
2. b ved Vesterhavet

En af »de fire spillemænd«

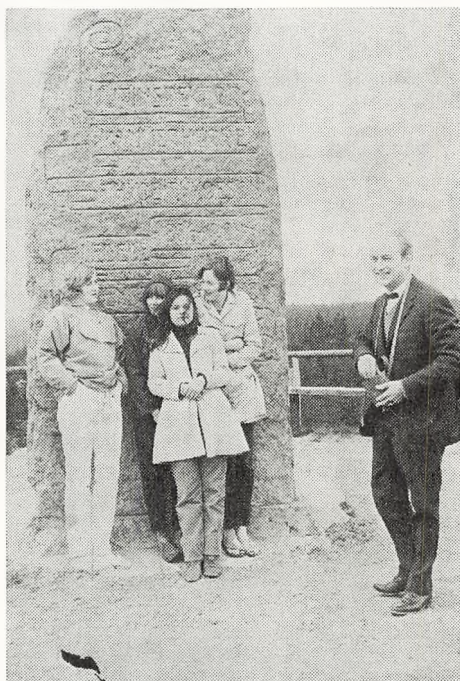
*Indendørs
lejskoleaktivitet*

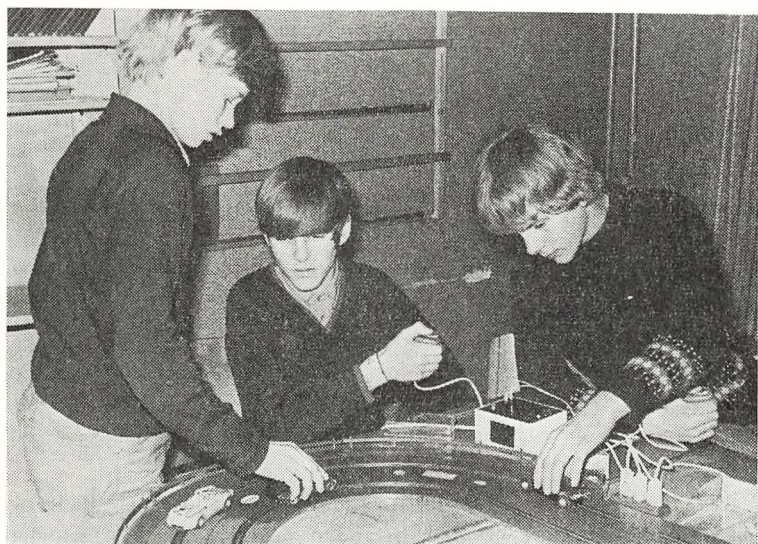
*Modelfly
set fra balkonen*

*Aktivitet under
hobbyudstilling*

10. kl. på tur

Fra hobbyudstillingen

Forestillingen er slut

Tur til Sønderby Klint

den 8. september 1970

Lige hjemkommet fra Klinten sætter man sig midt iblandt henslængte tasker for at efterkomme en opfordring til at nedskrive formiddagens erindringer.

Det kan ikke være så svært, for det var en virkelig god tur. To busser fyldt med forventningsfulde folk afgik fra skolen kl. ca. 8,30, og vi ankom som planlagt kort tid efter på parkeringspladsen ved Sønderby Klint.

Der blev givet de sidste instrukser om, hvad der var tilladt og ikke tilladt, og snart vrimlede stranden med væsener iført støvler og slapaf-tøj for de flestes vedkommende.

Af »vi-gider-ikke«-folk så man så godt som ingen. De fleste gav sig til at gå ind for de forskellige aktiviteter, som var blevet foreslået.

Nogle så ud til at være i færd med at måle klinten. Andre samlede fine buketter, skaller og sten, og der blev vist båret en del kilo hjem af de sidste. Der blev også oprettet en slags mindesmærke i form af en kæmpedyng af sten af de yngste børn.

Det varede ikke længe, før de fleste bar på en pose med en voksende samling af skatte af forskellig art.

Der var en pige, der fandt et forstenet søpindsvin, og en dreng var så heldig at få øje på et forstenet blad! Klinten skulle også bestiges, og da det foregik gruppevis, havde vi en chance for at nyde udsigten. Der var dejlige grønne små bakker ligen ovenpå til at rulle sig i og kønne gule og grønne marker at se på. Havet havde store bølger, og det suste tilpas med saltluft. Ikke så sært at vi blev skrupsultne, og snart efter nedstigningen gav vi os til at se i madpakkerne. De slog dårlig nok til og samtlige flasker og termokander blev vist også tømte.

Derefter gik vi og dryssede rundt, hvorved det lykkedes for enkelte at få en prøve af havvandet med hjem i støvlerne.

Ved 11,30-tiden samledes vi så for igen at køre hjem. Ved den tid var det endnu mere svært at se hvem der var pige, og hvem der bare lignede een, men slutantallet passede, og vi huskede vist også at få alle støvler, kikkerter, net og sager med hjem.

Vi satte os tungt i bussen og lod os køre tilbage til skolen, hvortil vi nåede ved middagstid; de pårørende (alt for mange snød sig selv ved at være fraværende) var glade for at have haft den oplevelse sammen med børnene og deres lærere.

Mor til pige i børnehaveklasse

7. klasses lejrskole 1970

Efter mange diskussioner om, hvor vi skulle hen, blev vi enige om Christianslyst, som ligger i Sydslesvig. Vi kørte med tog fra Odense til Padborg, derfra med en bus, som vi havde lejet for hele ugen (alle tiders chauffør), til Christianslyst. På afstand ligner det næsten et ungdomsfængsel, men kommer man nærmere, viser der sig noget helt andet. Det er et virkelig dejligt sted. Her er nogle af de ting som findes på Christianslyst: fodboldbane, fjernsynsstue (farve-TV), diskotek (det kan betale sig selv at tage plader med), slikkiosk og pejsestue.

Dagene formede sig nogenlunde ens med undervisning om formiddagen og ture om eftermiddagen, hvor vi blandt andet var på Dannevirke og Gottorp slot. Den sidste dag var vi på en heldagstur til Hamborg, hvor vi så havnen og flyvepladsen.

Det man bliver mest forbavset over, er lovene for unge i Tyskland. Her er nogle af dem: Dem under 14 år må ikke have et job, dem under 16 må kun være ude til klokken 22, alle under 18 må ikke gå til bal uden følge af voksne.

Alt i alt tror jeg, at jeg tør sige, at det var en vellykket tur.

»En fra den gamle 7. klasse«

2. b's lejrskoleophold

Den 12. oktober rejste 2. B til lejrskolen i Thy. Lejrskolen lå ved Vandet Sø, ca. 8 kilometer fra Klitmøller. Vi startede 6,30 fra Glamsbjerg og var i Thisted ca. 15,30. I Thisted fik vi vore cykler. Efter at have set på byen i en halv times tid, mens to cykler blev lappet, cyklede vi de 12 km til lejrskolen.

Lejrskolen var en gammel præstegård med plads til 32 elever. Foruden sovesale og lærerværelser, var der et bibliotek og forskellige redskaber til vores opgaver. Desuden var der spisestue og et lille hyggehjørne. Madlavningen forestod frk. Guld, og vi skiftedes til at have køkkentjeneste.

Formålet med lejrskoleopholdet var, at vi skulle arbejde med opgaver, der var specielle for egnen. Emnerne var bl. a. erhvervslevet, fiskeriet, fortidsminder og forskellige opgaver ved stranden og i reservatet. Vi blev delt i interessegrupper. Arbejdet begyndte kl. 9 om formiddagen, hvor vi tog af sted for at samle oplysninger og materiale. Når vi kom tilbage, var vi ofte snavsede og trætte efter ter at have trasket rundt i vandhuller og besteget de højeste klitter ved stranden, hvilket godt kunne blive en sandet historie. Om eftermiddagen skrev vi rapporter om arbejdet. Rapporterne blev duplikeret og delt rundt til gennemlæsning.

Om aftenen var der ofte fælles underholdning, og det endte undertiden med at gulvkluden måtte tages i brug. Blandt andet dengang Kristiansen var kommet i en utæt undervandsbåd. Ved aftenkaffen fik vi lejravisen. De fleste indlæg var lidt overdrevet, bl. a. dette:

»Mordforsøg

En hidtil ukendt barbarisk mordmetode. En lærerinde benyttede sig af sin autoritære magt til at sende tre udmærkede elever direkte i døden. Intetanende gik de tre elever i fælden. De blev sendt ud i de nordjyske sumpe, hvor alt er bundløst. Skrækkelige uhyrer hersker der, igler og andre blodsugere. I sidste øjeblik reddede de

tre personer sig i land, hvor de alle besvime af skræk. De tre elever mistede en kostbar tuchpen derude i sumpen.

Ofrene.«

Selv om der blev arbejdet ret grundigt, blev der også tid til at spille kort og fodbold, og vi synes alle, at det har været en vellykket tur.

Lisbet

10-års jubilarer

2-ÅRIGT KURSUS

Aase Lund Mikkelsen var i huset i England i 8 måneder, derefter sygehjælper i Bagsværd i 8 måneder. Begyndte så i lynpræp på Ribe Seminarium i februar 1963, blev færdig i juni 1967. Blev gift med Vagn Holst Sørensen i 1965, fik Bjarke i august 1967 og Else i maj 1970. Har kun arbejdet som virkar to gange i Holsted. Vagn er traktorimportør, rejser jævnligt til England, og jeg rejser med, når jeg kan få afkommet afsat. Vi er begge rejseglatte og har rejst meget. Den bedste tur havde vi i maj 1969: en 3-ugers tur til USA og Canada. Vi har lige haft besøg af Gisela og har også set Anna. Jeg regner med at komme til elevmødet og håber at se mange af jer.

Gisela Sørensen: Efter jeg forlod skolen, gik jeg hjemme og kedede mig. En dag kom der et brev fra lærer Kristensens, og bag på konvolutten stod: Vi mangler en pige, hvis du har lyst, så kom! Ja, hvorfor ikke. Jeg fik lært en hel del, som jeg siden har haft stor glæde af. Efter nogen snakken startede jeg på Hjørring Seminarium. Herfra dimitteredes jeg i 1967 og har siden da været ansat ved Bangsbostrand Skole i Frederikshavn. Jeg er stadig »ungkarl«, og håber at få besøg af nogle flere »gamle« fra Glamsbjerg efter dette brev. Jeg bor Søren Nørby Vej 36, 9900 Frederikshavn.

Margit Pedersen (Emdal Larsen) kom i lære i manufaktur, som jeg sprang fra i løbet af et halvt år. Derefter har jeg haft et par forskellige jobs i hus og forretning. Har været tilskærerske på en taskefabrik i 2 år og arbejdet på Jydsk Nervesanatorium i 2 år. Arbejder nu på »Koh-i-Noor« specialtrykkeri i Odder, hvor jeg er vældig glad for at være. Blev gift i januar 1965, og har boet i Jylland siden maj 64. Har en lille pige, der er født i april 1968. Samme år købte vi en mindre gård i Ørting. Vi er begge udearbejdende, så det er småt med fritiden. Vi er lige blevet færdige med at modernisere grisehuset, så i løbet af kort tid er der 100–140

fedeprise, der skal passes. Adresse: »Ørting Vestergård«, Bilbækvej 97, 8772 Ørting.

Gunnar Primdal Mogensen: Efter at have modtaget jeres opfordring til allerede på nuværende tidspunkt at udgive mine memoires, er det en glæde for mig at oplyse følgende: Optaget på Aabenraa Statsskole, matematisk linie. Afsluttede med studenterkursus. Var derefter i 3 måneder på »The Viscount Ebrington's Old Farm, Swinbrook, Burford, Oxford. Havde 6 måneders ophold på den udvidede højskole i Askov, og blev medhjælper og tolk på Askov Forsøgsstation, indtil jeg skulle begynde uddannelse til lærer på Haderslev Statsseminarium. — Er nu ansat ved Øster-Lindet skole. Blev gift i juli 1969 med Krista Olesen fra Østbirk. Hun er lærer ved Starup skole. I september 1970 fik vi Jarl Primdal Mogensen. På lærerhøjskolen Emdrupborg har jeg lært noget om EDB-orienteret matematik og deltaget i fjernstudiekreds i engelsk. Deltager nu i årskursus matematik III og årskursus i udviklingspsykologi. Bor i et lille hus ved Haderslev fjord: Engvej 12, Starup, 6100 Haderslev.

Steffen Borch-Madsen: Umiddelbart efter jeg forlod skolen i Glamsbjerg, kom jeg i lære som tømrer i Holbæk. Bestod svendepøven i april 1965. Var en tid på arkitekt-tegnestue i Stuttgart. Aftjente værnepligten ved Søværnskommandoen. I august 1967 begyndte jeg at læse til bygningskonstruktør, og regner med at være færdig 1. februar 1971, hvorefter jeg igen skal tilbage til Stuttgart, hvor jeg skal være med til at opføre et børnehospital. Blev gift i 1965 og har to piger.

EFTERSKOLEN

Hanne Spørensen kom i huset i Odense og startede så på sygeplejen. Blev sygeplejerske i marts 1969. På en tur til USA på 4½ mdr. var jeg i en jødisk sommerlejr i Pensylvanien i 2 måneder. Resten af tiden rejste jeg fra San Francisco til New York, en pragtfuld tur. Arbejder nu på Glostrup Amtssygehus og er ikke gift endnu. Adresse: Sportsvej 62, lejl. 207, 2600 Glostrup.

Hans Erling Dinesen kom i lære i Strandby Brugsforening ved Hårby. Kommis i Langeskov og Kertinge ved Kerteminde afbrudt

af et 5 måneders kursus på Den danske Andelsskole. I sommeren 1969 blev jeg gift med Hanne Bro Larsen, som også har været elev på skolen, og vi købte en frugt- og grøntforretning i Odense. Vi har nok at rive i, men har det godt, og hvis nogen skulle få lyst til at besøge os, bor vi Købkesvej 64, 5000 Odense.

Mogens Boe var hjemme ved landbruget i ca. 3½ år. Fik november 1964 plads som karl i Enemærket. November 1968 rejste jeg på Dalum Landbrugsskole, hvor jeg var i 9 måneder. November 1969 rejste jeg til Ungersbjerg som fodermester, og der er jeg endnu. Ugift.

Arne Frederiksen: Efter jeg var holdt op på efterskolen, var jeg først ved landbruget i ca. 6 år, så gik jeg fra landbruget over i industrien. I øjeblikket er jeg på Tommerup Teglværk afd. III Skovstrup. Jeg har været der i 1½ år, er godt tilfreds. Er ugift og bor hjemme.

Steen Kjær Jensen: Ugift og bor i Odense, hvortil jeg er flyttet for et halvt år siden. — Kom i tømrerlære i Kølstrup og blev efter svendep prøve indkaldt til militærtjeneste i Fredericia-Odense, hvorefter jeg påbegyndte studie som bygningskonstruktør og aflagde eksamen i 1969. Siden har jeg arbejdet med projektering af skolebyggeri på arkitekt-tegnestue i Odense. Adresse: Ternevej 143, 5000 Odense.

Verner Hammerum kom til Hillerød på et bogtrykkeri, først som bybud og derefter som trykkerlærling. Blev udlært i 1966 og forblev i samme firma endnu to år. I 1968 kom jeg til »Aktuelt« i Hillerød som rotationstrykker (avis). Jeg er nu omskolet til skriver af teksten til avisen. Er ugift og bor Bakkegade 21, 3400 Hillerød.

Aase Andersen (Jensen): Siden jeg rejste fra skolen, som jeg savnede længe efter, har jeg prøvet lidt forskelligt. Først i huset i Brylle og Assens, så til Odense på syskole ½ år. Derefter fik jeg arbejde i et renseri, både ekspedition og strygning og endelig i isenkramforretning. Blev gift i 1968. Min mand er maler, og vi har købt hus i Svendborg, hvor vi er meget glade for at bo. Jeg har været hjemme-gående husmor, siden vi flyttede hened. Vores førstefødte, en søn,

Ulrik, blev født den 10. juli 1970. Til slut en hilsen til alle kammerater, som jeg desværre ikke har set meget til siden. Adresse: Søgårdsvej 43, 5700 Svendborg.

Bente Marie Larsen (Pedersen): Fra november 1961 til 1964 stod jeg i lære i brugsen. Efter jeg var udlært havde jeg forskellige pladser inden for faget. Siden maj 1968 er jeg atter tilbage i Helnæs Brugs. Gift sidst på året 1969. Ingen børn. Adresse: Helnæs, 5631 Ebberup.

Inge Andersen fortsatte på skolen og tog eksamen på 3-årigs preliminærkursus. I 1964 søgte jeg ind som varslingsoperatør ved flyvestationen i Vedbæk, det var 3 pragtfulde måneder. Blev forflyttet til Stensved ved Vordingborg indtil august 1965. Herefter søgte jeg ind på hovedtelegrafkontoret i København som kontorassistent, og her er jeg den dag i dag. I mellemtiden har jeg (forhåbentlig) fundet »ham jeg skal fejre sølvbryllup sammen med«. Vi lever i et »syndigt papirløst ægteskab«. For 2 år siden købte vi et dejligt hus 2 km fra Glostrup, så tag over hovedet har vi også.

Peder Vikkelsø var ved landbruget i 4 år. Derefter ved militæret, hvor jeg tog kørekort til lastbil. Siden arbejdede jeg med at koge jord i drivhuse. Nu kører jeg lastbil og har kørt for samme vognmand i 3½ år. Er gift og har 2 børn. En dreng på 6 år og en dreng, der bliver 1 år i november. Vi bor i eget hus Tjørnevej 1, 5571 Bred.

Per Østergård: Da jeg var færdig med efterskolen fortsatte jeg jo som bekendt i 1. real a. Der gik så de første to år, som på trods af, at jeg dengang var en doven slambert, endte med at få eksamen. Derefter gik 3 år, hvor jeg prøvede alt, hvad der er værd at prøve: smedelærling, medhjælper på et savværk, vikler på Thrige, svejser på Lindøværftet, arbejdsmand på diverse fabrikker og til sidst drivhusbygger! I marts 1966 indkaldt til militærtjeneste ved Sjællands Telegrafregiment i Høvelte. Efter endt rekruttid, som egentlig var let og uden de store dramaer, kom jeg til Slagelse på et signalkontor. Der havde jeg det så godt, at jeg skrev kontrakt for 3 år! Imidlertid havde jeg fundet en lille centraldame på en landcentral uden for Slagelse. (Jeg passede nemlig også kasernens omstillingsbord). Det gik som den slags jo plejer at gøre: vi blev gift, fik børn

o. s. v. I min tid i forsvaret kom jeg gennem civilundervisningen på diverse kurser i EDB, som jo dengang var noget meget nyt og spændende. Jeg er nu ansat som programmør i Handelsbankens EDB-afdeling på Ottiliavej i Valby. Jeg rejser hver dag frem og tilbage til Roskilde, hvor jeg bor i Ejboparken 75, st. th. Vi er fire nu: min kone Bodil, jeg selv og to unger, Helle og Allan.

3-ÅRIGT KURSUS

Kirsten Lise Jørgensen begyndte på Flemløse station august 1961 og passede blandt andet postekspeditionen indtil 1. marts 1965. I februar 1965 gift med Poul Erik Jørgensen fra Snave (eksamenshold 1959). Vi boede først i Ringe, hvor vi fik Kenneth, som nu er 5 år. I august 1967 købt vi hus i Ryslinge. Jeg har en dejlig kontorplads hos Fabers Fabrikker, men har haft orlov et års tid, da vi har fået søn nr. 2, Seffen. Nu arbejder jeg kun fra 12,30 til 16,00. Min mand begyndte at arbejde hos Fyns Korn i 1959 og er nu forretningsfører. Alle gamle klassekammerater, både min mands og mine, skal være hjertelig velkomne her på Brinken 13, Ryslinge.

Erna Pedersen (Knudsen) var 4. mdr. hos bager Thorslund, Verninge. Fra 1. januar i lære på Sanderum kommunekontor i 3 år og gik samtidig på Tietgenskolen, og fik handelsmedhjælpereksamen. I oktober 1966 gift med Harry Pedersen, som er rejsemontør. Vi har bygget hus i Verninge, men de sidste 2 år har vi boet i campingvogn fra maj til december på Absalon Camping i Rødovre. Vi har en dreng, Carsten, på 2½ år. Hilsen til alle gamle kammerater og lærere. Adresse: Lundegårdsvej 12, Verninge.

Inger Merete Thing startede som husalf, barnepige, kok og vaskekone hos et lærerpar i Odense. Tilbragte så de næste 4 år på Odense Seminarium. Min karriere som lærerinde førte mig først til Bjerne skole ved Fåborg. Et hyggeligt lille sted med kun 3 lærerkræfter, derefter ved Horne skole i samme kommune. I 1968 flyttede jeg til Høsterkøb ved Birkerød. Da engelsk er mit hovedfag, og da jeg blev mere og mere ivrig efter at finde andre veje i skolearbejdet end de gængse, var jeg imidlertid konstant på udkig efter chancer for at tage til et engelsktalende land og gøre studier i mar-ken. Jeg valgte et såkaldt »Work-study« program i Connecticut, USA, hvortil jeg arriverede 1. marts 1970. De første 3 måneder

studerede vi sprog, kultur, historie, litteratur og undervisning på et universitet. Jeg rejste så tværs over Amerika til Stillehavet. I øjeblikket er jeg godt i gang med at undervise både drenge og piger fra 1. til 5. klasse i sport. Næste sommer vil jeg forsøge at se »resten af Amerika«, inden jeg vender tilbage til Europa igen.

Ulla Nielsen: Efter endt skolegang tilbragte jeg et dejligt år i huset i Ålsgårde, Nordsjælland. Derefter begyndte jeg som sygeplejeelev på Amts- og Bysygehuset i Odense og var færdig efter 3½ år. Så gik turen til København, hvor jeg har været siden. Begyndte på Dronning Louises Børnehospital, fortsatte på Radiumstationen og senere på Amtssygehuset i Gentofte, hvor jeg stadig er. Der arbejder jeg på en barselsgang. I øjeblikket bor jeg på et værelse i Gl. Holte, så jeg må daglig have bilen i brug. Jeg håber at høre en masse godt nyt om gamle kammerater og om skolen.

Anders Chr. Andersen. Efter de 3 år på skolen kom jeg i lære på Glamsbjerg Trælasthandel. Derefter sergent i Odense i 2 år, så hos Plum Handelsaktieselskab i Assens. Er nu flyttet til Sjælland, og er hos Hvalsø Ny Savværk og Tømmerhandel. Gift med Birgit i 1966.

Ingelise Jacobsen (Petersen) begyndte 1. august 1961 på Odense Telegrafkontor, og er der stadigvæk. Jeg er glad for at være der. I efteråret 1964 blev jeg gift og har nu to dejlige drenge på 5 og 1½ år. Min mand er i år begyndt at læse på Odense Seminarium. Skulle nogle af jer komme til Odense, er I meget velkomne til at kigge indenfor på Carl Blochsvej 145 III tv., 5000 Odense.

Jørgen Wejs Møller: Efter endt skolegang kom jeg i lære som tømrer hos Ejnar Rasmussen, Old Gyde, Glamsbjerg, som jeg forlod efteråret 1965 med svendebrev, og jeg begyndt at læse til husbygningsingeniør ved Odense Teknikum, og har netop nu modtaget diplom, hvorefter jeg skal være soldat i 1971. Blev gift i 1967 og har en datter, som går i børnehaveklasse på friskolen.

Alex Ingvær Pedersen kom i lære som automekaniker og fik i sommeren 1963 svendebrev. Jeg var derefter soldat og nåede at blive stationeret både i Varde, København og Holstebro. Blev hjemsendt

i 1965 som sergent. Siden 1965 arbejdet i min fars værksted i Flem-løse. I 1969 gift med en pige fra Ebberup, hvor vi har købt hus. Vi har ingen børn.

Lone Eg og John Larsen: John startede på Vestfyns Gymnasium august 1961. Samtidig påbegyndte jeg studier udi husgerningens mysterier og var i huset et par år, afbrudt af et ophold på Køng Højskole. I august 1963 startede jeg på mit studium til indretningsarkitekt på Skolen for Boligindretning på Frederiksberg. I sommeren 1964 blev John student, og jeg havde overstået det første år i København. John ville læse til dyrlæge og blev optaget på Landbohøjskolen. 15. juni 1966 fik jeg min afgangseksamen og 16. juni blev John og jeg gift på Københavns Rådhus. Vi flyttede ind i vores lejlighed her i Hvidovre, og jeg fik job i Illums Bolighus. Siden har jeg arbejdet hos Johannes Hansens Møbelsnedkeri og på tegnestuen i et typehusfirma, Saxhøj-huset. I januar 1971 tager John 3. del B af veterinærstudiet, den afsluttende eksamen. Til marts håber vi så at have fundet en god stilling i en landpraksis på Fyn eller i Jylland, og omkrignig 1. maj venter vi familieforøgelse.

Inger Møller Eriksen: Efter endt eksamen var mit eneste ønske at blive sygeplejerske, og jeg havde en fornøjelig tid som sygepleje-elev på Odense Amts og Bys Sygehus, hvorfra jeg tog eksamen i 1966. Jeg har »trådt mine børnesko« på Gentofte Amts og Bys sygehus, hvorfra jeg fortsatte med et speciale, dialyse. Hos min søster, som bor i Connecticut, aflagde jeg et interessant 9 mdr.s besøg i USA, som varede til april 1970. I de sidste 2 måneder har jeg været aftensygeplejerske på Rigshospitalets børneafdeling og følger tegneundervisning på Ny Carlsberg Glyptotek hver formiddag.

Skolens afgangshold

Realeksamen 1970 – 3-årig

Asser Solhøj Assarsson, Bodebjerg.
Alice Kathrine Christoffersen, Stihøj, Flemløse.
Claes Frickmann, Glamsbjerg.
Dorthe Hannibalsen, Springenbjerg, Flemløse.
Kirsten Høbye, Glamsbjerg.
Hanne Bavnhøj Jensen, Glamsbjerg.
Lena Littau Jensen, Glamsbjerg.
Jannie Merete Johansen, Voldtofte, Flemløse.
Dagney Jørgensen, Høed, Flemløse.
Knud Erik Jørgensen, Holte, Glamsbjerg.
Mette Kløcker-Larsen, Odense.
Sven-Erik Larsen, Glamsbjerg.
Henrik Madsen, Søholmshuse, Glamsbjerg.
Helle Vestergaard Nielsen, Flemløse.
Niels Ove Nielsen, Dærup, Glamsbjerg.
Hanne Rasmussen, Søby pr. Flemløse.
Mogens Davidsen Rasmussen, Voldtofte, Flemløse.
Esther K. Sandager, Flemløse.
Elisabeth Ejby Sørensen, Middelfart.
Kirsten Topholm, Glamsbjerg.
Judith Vikkelsøe-Pedersen, Glamsbjerg.

Realeksamen 1970 – 2-årigt kursus

Britta Bjerregård, Svindinge.
Palle M. B. Bonde, Odense.
Egon Hansen, Haderslev.
Hanne Hansen, Abildskov, Nr. Broby.
Hanne Merete Kjær Hansen, Ærøskøbing.
Vilhelm Erik Hansen, Fårevejle.
Gerda Henriksen, Dybmoselyst, Årup.
Gunnar Henriksen, Dybmoselyst, Årup.
Flemming Kurt Jensen, Bubbel pr. Ejby.

3. b 1970

Søren Heltoft Jessen, Skårup.
Connie Marian Jonasen, København.
Kirsten Juul Jørgensen, Skrillinge, Middelfart.
Lars Jørgensen, Lamdrup.
Jens Møenbo Larsen, Tved, Svendborg.
Lone Stilund Larsen, Glamsbjerg.
Troels Lavrsen, Roslev.
Birgit Enemark Lund, Tanzania.
Karsten Enemark Lund, Tanzania.
Karen Madsen, Mosemarken, Ebberup.
Niels Evald Møllebæk, Gislev.
Holger Olson, Lundager, Assens.
Karl Frits Serup Pedersen, Kerte.
Marianne Pedersen, Kærum.
Grace Nina Poulsen, København.
Hans Åge Rasmussen, Odense.
Kirsten Hovgaard Rasmussen, Saltofte.
Otto Lars Tingleff, Vonsild.

2. a 1970

Niels Aagaard, Bækmarksbro.
Esbén Voldsgaard Asserbo, Borreby, Fangel.
Tom Bergmann, Sønderborg.
Flemming Dinesen Christensen, Vipperød.
Allan Drud Jensen, Nr. Broby.
Steen Norved Hansen, Hjallesø.
Poul Steen Henriksen, Odense.
Inge-Lise Jensen, København.
Lise-Lotte Jørgensen, Odense.
Jette Larsen, Brobyværk.
Ole Iglemosé Larsen, Gislev.
Hans M. Lindberg, Tommerup.
Per Madsen, Nyborg.
Hans Åge Nielsen, Abildskov, Nr. Broby.
Henning Skovgaard Rasmussen, Slangørup.
Peter Sjøe Tornbjerg, Vorbasse.
Johannes Aagaard, Nr. Broby.
Søren Aagaard, Bækmarksbro.

9. klasse-prøve 1970

Kim Thrane Christensen, V. Skerninge.
Jan Berg Hansen, Brolykke, Render.
Kim Ulrik Hansen, Seden.
Lars Henning Jensen, Odense.
Kurt Jensen, Snoghøj.
Palle Munck Jensen, Svendborg.
Lars Åberg Jepsen, Værløse.
Ruth Kjellerup, Søllested.
Søren Bro Pedersen, Vejle.
Ulla Billum Pedersen, Bodum, Åbenrå.
Xenia L. Thøgersen, Sønderho.

Teknisk forberedelseeksamen

Henrik Kirkegård Hansen, Glamsbjerg.
Bente Bagge Jacobsen, Fjaltring, Ramme.
Knud Jensen, Fjellebro, Rudme.
Leif Bäsch Jensen, Flemløse.
Kim Søren Nielsen, Esbjerg.
Ulla Ravn, Glamsbjerg.
Jeppe Bjarne Simonsen, Moselund, Årup.
Palle Jørgensen Olsen, Fåborg.
Kirsten Friis Jørgensen, Lundby, Nr. Alslev.

10. klasse-prøve 1970

Pia E. Christiansen, Birkerød.
Marika Fægteborg Hansen, Nordborg.
Ellen Birgit Ottosen, Ullerslev.
Hans Henrik Præstmark, Nyborg.
Kjeld Sørensen, Århus.

Udvidet teknisk forberedelseeksamen

Jørgen Robert Garn, Rislev, Næstved.
Søren Højsgaard Hansen, Ørting.
Kay Max Jensen, Tommerup.
Tage Bergstrøm Poulsen, Sø-Søby, Flemløse.
Elsebeth Rasmussen, Volderslev, Hjallesø.
Jens Toftgård, Lindtorp Linde, Holstebro.

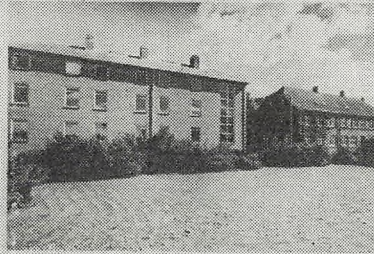
Esben Assebo Børste Bøge Tom Bergmann Ulla Billum Søren Brø Jette Børgård Flemming Christensen Kim Christensen Pia Christensen Mogens Gavn Henrik Hansen Jan Berg Hansen Kim Hansen

Marika Hansen Steen Nohsen Poul Steen Henriksen Søren Mørgård Poul Jacobsen Mary B. Jacobsen Volger Børg Gunhild Børg Johan Kongstad Anneke Krogstad Allan D. Jensen Ingelese Jensen Kaj Jensen Knud Jensen

A. J. Nøbbe Mortensen Erna Nøbbe Mortensen Erling Kristensen Meta Kristensen

Glamsbjerg Fri-og Efterskole
Vinteren 1969-70.

Eise Ebbesen Kirsten Juul Annelise Bille Mennig Jensen

Jørgen Ballgård Lis Brant Arne Christensen Lis Christensen Vinter Jensen

Jens Møller Christensen Vagn Østergaard Edel Østergaard Per Thunberg Jørgen Thunberg

Jette Møller Jenny Bech Mogens Clemmensen Grethe Jensen Berthe Pedersen Beate Foså Manne Jensen Rasmus Larsen Jølle Larsen Kurt Jensen Lars Jensen Leif Jensen Palle Mørch Jensen

Lars Jensen Kirsten Friis Jørgensen Lise-Lotte Jørgensen Palle Jørgensen Ruth Kjellerup Ole Larsen Hans Lindberg Per Madsen Hans A. Nielsen Kim Nielsen Ellen Ottesen Tage Prætorius Hans-Henrik Eisebeth Prætorius Rasmussen

Hennig Ulla Bjarne Keld Xenia Jens Peter Nugg Johannes Søren

Munkholt
Rasmussen

Skolens bestyrelse

Peder Flemløse (formand)
Else Christensen (næstformand)
Verner Lange (sekretær)
Ejner Rasmussen
Else Eg Larsen
Emil Høbye
Laurits Skytte

Vi på skolen sender alle, både nuværende og tidligere elever,
ønsket om en rigtig glædelig jull

<i>Marie Espensen</i>	<i>Erna og N. J. Mortensen</i>
<i>Mary og Evald Jacobsen</i>	<i>Lis og Arne Kristiansen</i>
<i>Grethe Jensen</i>	<i>Henning Jensen</i>
<i>Jette Møller</i>	<i>Viggo Winther Jensen</i>
<i>Jens Bilgrav</i>	<i>Inger og Per Thunberg</i>
<i>Marie Olsen</i>	<i>Lis og Gunnar Brandt</i>
<i>Anneke og Johan Kongstad</i>	<i>Meta og Erling Kristensen</i>
<i>Annlise og Bent Bille</i>	<i>Julie og Rasmus Larsen</i>
<i>Else Ebbesen</i>	<i>Jenny Bech</i>
<i>Edel og Vagn Østergaard</i>	<i>Bent Møller-Christensen</i>
<i>Gunhild og Holger Berg Olsen</i>	

meddelelser

A large, bold, black letter 'E' is positioned on the left side of the page. The letter is stylized with a thick, uniform stroke. The top curve is rounded, and the bottom curve is also rounded but tapers to a point on the right side. The letter is partially cut off on the left edge of the page.

fra elevforeningen

Elevforeningens bestyrelse har i år beskæftiget sig dels med årsskriftet, som I nu sidder med og dels med elevmødet i september.

Nyordningen med fem-dages uge og forlængede weekends for skolens kostelever gjorde det nødvendigt at flytte elevmødet en uge fra det vi havde averteret i sidste årsskrift. Det vil også spille ind til næste år, så om elevmødet 1971 kan vi sige nu, at det bliver først i september.

Vi har i år måttet sige farvel til fru Juul i elevforeningens bestyrelse. Hun har i en lang række år gjort et stort arbejde som kasserer og som den, der har haft den direkte kontakt med de gamle elever, og vi vil gerne her sige dig tak for dette gode samarbejde.

Jens Erik Jørgensen

Vi har endnu engang drøftet tilrettelægningsen af elevmødet i september. Vi regner med at holde det inden for de rammer, vi har kendt fra de sidste to år, idet der dog vil blive lavet sportsarrangementer, og der skulle også blive mulighed for at lave en lille sammenkomst for de 10-års jubilarerer, der har fundet vej herhen. Vi kunne tænke os, at en eller anden, f. eks. den tidligere klasselærer, kunne samle flokken sidst på eftermiddagen, og derved formidle den kontakt, jeg tror man har savnet i nogle år.

Elevmødet regner vi med at lægge den første eller anden lørdag i september. Tilrettelægningsen af hverdagene på skolen gør det umuligt at fastsætte datoen nu. Derimod kan vi meddele, at der lørdag den 20. marts bliver fest, hvortil elevforeningens medlemmer specielt indbydes. Skuespillerelever fra Odense Teater vil underholde ved denne lejlighed, hvis de ikke bliver syge som sidst — andre enkeltheder vil følge.

G. B. O.

VIGTIGT

I år udsender vi årsskriftet *uden* forudindbetaling, og vi henstiller derfor, at man hjælper os ved *snarest at sende 10 kr.* på vedlagte girokort — og senest 1. februar 1971.

Kære »gamle« elever og venner!

Som en del af jer sikkert ved, har jeg fra august været ansat ved Brenderup og Omegns Realskole.

Det var med vemod jeg forlod skolen i Glamsbjerg. Tak, for de gode stunder I var med til at give mig der!

Jeg føler mig vel modtaget i mit nye embede. Såvel elever som kolleger her er venlige og hjælpsomme.

Min mand, Susanne, Søren og jeg ønsker jer en glædelig jul og et lykkeligt nytår. I er mege velkomne til at besøge os, om I skulle få lyst. Adresse: Skolevej, 5464 Brenderup.

Venlig hilsen.

Kirsten Juul

HILSENER

Ved generalforsamlingen i efteråret blev det overdraget mig at forsøge at føre det arbejde videre, som fru Juul har stået for i en år-række. Det er elevforeningens regnskab, jeg tænker på. Jeg skal gøre mit bedste for at føre linjen videre;; men vil gerne rette en kraftig opfordring til jer alle, der modtager årsskriftet, at I sender betalingen *omgående* – inden I glemmer det – og dermed gør arbejdet lettere og mere tilfredsstillende for alle parter.

Det var en slags nytårsønske, og jeg vil da også sammen med denne opfordring sende alle mine tidligere elever ønsket om en glædelig jul og forhåbentlig på gensyn i 1971.

Skulle I få tid til at sende et par ord om, hvordan det går jer, er adressen stadig: Skolevej 34, 5620 Glamsbjerg.

Evald Jacobsen

Årsskriftets læsere bedes her igennem modtage en hjertelig hilsen med tak for hilsener, breve og samtaler i årets løb. Det er min opfattelse, at Glamsbjerg Fri- og Efterskole vil komme i gang med nybyggeri i det nye år, trods landets stramme finanspolitik, og der skulle således hermed være et godt grundlag for at ønske alle på skolen et lykkeligt 1971.

Med de venligste hilsener.

Corinne og Asger Baunsbak-Jensen

Alle tidligere elever, kolleger og venner fra vor tid i Glamsbjerg sendes de bedste ønsker om en glædelig jul og et godt nytår. – Vi har købt hus og bor nu Mølleløkken 55, 5300 Kerteminde. – Tak for besøg i årets løb og velkommen, hvis I får lyst til at besøge os. Vi har det godt alle fire, og jeg er glad for mit arbejde, som jeg skrev om i årsskriftet sidste år.

Venlig hilsen.

Uffe, Jesper, Henny og Ib Solvang

Til 2. a 1961

I var det første hold, jeg blev klasselærer for her i Glamsbjerg, så derfor husker jeg jer allesammen — selv om I jo altså nu er jubilæarer. Nogle få har jeg haft forbindelse med hele tiden, men der må jo også være sket en vældig masse for I andre.

For os er der jo også gået 10 år, og nu har vores børn den alder, I havde. Mange ting er man kommet til at se anderledes på — mildere; man har det inde på livet nu.

Jeg er spændt på, hvor mange af jer, der kommer til elevfesten. Vi har god plads nu, så I må gerne slå jer ned hos os.

Desværre er der én, vi aldrig skal se mere. Det er Elsebeth Brimnes. Hun omkom på en fjeldtur på Island i år.

Velkommen til elevfesten og mange hilsner.

Meta Lo Kristensen

Kære gamle venner i 2. a

Engang i september modtog jeg en hilsen fra Margit, hvor hun opfordrede os til at sende en hilsen til elevskriftet; det syntes jeg var en udmærket idé, og har da også forsøgt at tage den til efterretning.

Da jeg forlod Glamsbjerg, var jeg endnu ikke helt klart over, hvad jeg ville være, men det har altid været mit ønske at komme på højskole, og dette ønske lod jeg gå i opfyldelse. Jeg arbejdede hjemme indtil november, og tog så på Gerlev Gymnastikhøjskole. Det var en dejlig oplevelse, hvor jeg lærte en masse, foruden at møde en flok nye og dejlige mennesker.

Tiden derefter var jeg barnepige på Vejstrup Ungdomsskole. Og i slutningen af august begyndte jeg på Den frie Lærerskole i Ollerup, og der er jeg den dag i dag, og forhåbentlig også de næste par år.

Håber I alle har det godt, og har fundet jer en hylde her i samfundet.

Venlig hilsen.

Kirsten Lavrsen, 2. a 1968

Kontakt med gamle elever

En hilsen til kammerater og lærere. Til de kammerater, vi ikke så i sommer, vil jeg fortælle, at vor afholdte klasselærer og ca. to tredjedele af klassen mødtes på Indslev Kro til en bedre frokost og dans. Arrangementet var tilsyneladende vellykket, og vi håber, at

vi kan gentage succes'en i 1972. Til festens deltagere vil jeg sige tak for samværet.

I øjeblikket er jeg vikar på Brahetrolleborg Skole, men i januar måned skal jeg tilbage til seminariet i Jelling. Hvis nogle af jer skulle komme på egnen, er I velkomne hos mig.

Hilsen. *Margit Nielsen, Højgårdsvej 4, 7300 Jelling*

Nu har jeg, lige siden jeg fik elevskriftet, glædet mig til at hilse på gamle kammerater og lærere den første lørdag i september. Og minsandten om elevmødet så ikke bliver flyttet en weekend frem, så den falder sammen med min mands soldaterjubilæum, hvor vi længe har været meldt til. Trods alt vil jeg sende en venlig hilsen til alle mødedeltagere. Jeg håber, I får en dejlig dag. Selvfølgelig en særlig hilsen til 10-års jubilarene, og de lærere fra den tid, der er på skolen endnu.

Hilsen fra *Margit Sundahl*

En hilsen til gamle lærere og kammerater

Jeg blev gift den 8. august i år. Jeg regner med at få studentereksamen juni 1971 fra Fyns Studenterkursus. Fremtidsplaner angående uddannelse er lidt usikre, men jeg vil muligvis søge ind på Den sociale Højskole. Hvis nogen skulle få lyst til at besøge os, bor vi på Vandværksvej 12, 3. sal.

Venlig hilsen. *Birte Fahnøe Lund, 2. a 1967*

Kære 2. a'er fra 67

Efter mødeprocenten ved elevmødet at dømme er 80 procent af klassen allerede groet så fast et eller andet sted, at de ikke orker at tage helt til Glamsbjerg! Vi var 4 i år!

For mig er der ikke sket de store forandringer. Jeg er stadig lærerstuderende ved Odense Seminarium, og jeg bor stadig på 4. Maj-kollegiet. Jeg har dog fået en forsmag på de kommende 40 år som folkeskolelærer, idet jeg har været på vikariat. Jeg kunne ikke nøjes med at rømme mig og se bestemt ud, som Jacobsen kunne, når der var for megen uro i klassen. Det var i det hele taget et besværligt job at være lærer, men for det meste kunne jeg lide det, så det er min mening at søge en stilling til sommer.

Kom til elevmødet næste år!

Venlig hilsen. *Disa, 2. a 67*

Kontakt med gamle elever.

Fru Juul har fået brev fra Maja Holst, der blandt andet skriver følgende:

Jeg har netop flyttet mine teltpæle tilbage til hovedstaden og universitetet. Folkeskolen blev mig for formel og konform trods alt. I min seminarietid lykkedes det mig — uheldigvis måske — at blive bidt af teologien. Så nu begynder jeg altså at læse teologi. Hvordan det vil gå tør jeg ganske vist ikke spå om. Men jeg lægger hårdt ud og begynder på alle tre klassiske sprog samtidig, både latin, græsk og hebræisk, idet jeg stiler mod forprøven på tre semestre, mod normalt fem semestre for matematikere. Kloge folk vil vide, jeg skulle kunne klare det med den modenhed og erfaring, jeg har erhvervet mig, siden jeg sidst forsøgte mig ved universitetet. Skulle det ramle igen, så har jeg da en god uddannelse i forvejen.

Mange hilsener til alle bekendte.

Maja Holst,

Adr.: Herlufsholmsvej 23 B, 1., 2720 Vanløse.

Elevforeningens regnskab

1969-70

	<i>Indtægt</i>	<i>Udgift</i>
Overført	71,76	
Elevmødet	1.606,10	1.386,16
Hævet bankbog	28,44	20,14
Årsskrift og medlemsbidrag	90,00	
Indkommet for årsskrifter pr. giro	2.010,00	
Girorenter	2,42	
Kuverter		99,25
Porto		91,90
Årsskriftet		2.000,00
Boggaver		47,05
Udbetalingsgebyr giro		2,10
	<hr/>	<hr/>
	3.808,72	3.646,60
Indestående på giro		54,01
Kassebeholdning		108,11
	<hr/>	<hr/>
	3.808,72	3.808,72

Regnskabet fundet i orden og i overensstemmelse med bilag.
Kassebeholdning kontrolleret og fundet til stede.

Glamsbjerg, den 12. september 1970.

E. Jacobsen

Eleveforeningens bestyrelse:

Jens Erik Jørgensen, Frejasvej 9, Åbyhøj (formand).

Gunhild Berg Olsen, Glamsbjerg.

Foreningens kasserer er E. Jacobsen, Glamsbjerg friskole.

Disa Kold, 4. Maj-kollegiet, Odense.

Ole Hansen, Skydebjerg.

Margit Nielsen, Højgårdsvej 4, Jelling.

Indholdsfortegnelse

Forord	3
P. J. Skriver: Hvorfor jeg blev friskolelærer (fra skolens jubilæumsskrift 1923)	5
Anna Skriver: Til friskolekredsen (fra skolens årsskrift 1923)	9
Anker Skriver: Familiens forhold til skolen	11
Poul Mose: Anna Skriver	13
Marie Espensen: Tilbageblik	15
Hans Hansen: Lærer i tyverne	18
Helge Larsen, undervisningsminister: Dagelev omkring 1930	20
Bodil Lebech: At blade i erindringsbogen (kostelev før 1930)	22
Holger Påskesen, seminarirektor: Det første lærerjob	26
Signe Stenbæk Nielsen: Glimt fra real- afdelingen 1930-34	27
Vagn Østergård: Sådan set	30
N. J. Hauge Mortensen: Hulebyggerne	33
Mindeord	37
Noter	38
Enkeltheder fra året, der gik	40
Tur til Sønderby klint, d. 8. sept. 1970	52
7. klasses lejrskole 1970	54
2. b's lejrskole	55
10-års jubilærer	57
Fortegnelse over afgangshold	64
Skolens bestyrelse	69
Fra elevforeningen	71
Elevforeningens regnskab	77
Elevforeningens bestyrelse	78